

T C.
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**GENÇLİK VE SPOR İL MÜDÜRLÜĞÜ ÇALIŞANLARININ
REKREASYONEL AKTİVİTELERE KATILIMLARININ SORGULAMA
BECERİLERİ, MERAK VE KEŞFETME DÜZEYLERİ AÇISINDAN
İNCELENMESİ**

Oğuzhan ŞENTÜRK
YÜKSEK LİSANS TEZİ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

DANIŞMAN
Doç. Dr. Nurgül TEZCAN KARDAŞ

DÜZCE, 2020

KABUL VE ONAY

Yüksek Lisans Programı çerçevesinde yürütölmüş olan

“Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü Çalışanlarının Rekreatyonel Aktivitelere Katılımlarının Sorgulama Becerileri, Merak ve Keşfetme Düzeyleri Açısından İncelenmesi”

adlı çalışma, aşağıdaki jüri tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tarihi: / /

TEZ SINAV JÜRİSİ

Doç. Dr. Nurgöl TEZCAN KARDAŞ

Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi

Başkan

Doç. Dr. Reşat SADIK

Düzce Üniversitesi

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Sevdâ ÇİFTÇİ

Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi

Üye

Yukarıdaki Tez, Yönetim Kurulunun / / tarih ve sayılı kararı ile kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Adnan ÖZÇETİN

Sağlık Bilimleri Enstitü Müdürü

BEYAN

Bu tez çalışmasının kendi çalışmam olduğunu, tezin planlanmasından yazımına kadar bütün aşamalarda etik dışı davranışımın olmadığını, bu tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, bu tez çalışmasıyla elde edilmeyen bütün bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi ve bu kaynakları da kaynaklar listesine aldığımı, yine bu tezin çalışılması ve yazımı sırasında patent ve telif haklarını ihlal edici bir davranışımın olmadığı beyan ederim.

15.05.2020

Oğuzhan ŞENTÜRK

TEŞEKKÜR

Yüksek Lisans eğitimime başladığım günden itibaren, çalışmalarımın her aşamasında yanımda olduğunu hissettiren, çok yoğun olduğu dönemlerde bile bana vakit ayıran, desteğini hep üzerimde hissettiğim öncelikle hocam ve sonrasında tez danışmanım olan Doç. Dr. Nurgül Tezcan KARDAŞ 'a sonsuz teşekkür ederim.

Yüksek Lisans eğitimim süresince aydınlatıcı bilgileri ve desteğinden dolayı Doç. Dr. Reşat SADIK ve Dr. Öğr. Üyesi Sevda ÇİFTÇİ'ye çok teşekkür ederim.

Yüksek Lisans eğitimim boyunca özellikle de anket çalışmasına başladığımız günden itibaren maddi ve manevi desteğini bizden esirgemeyen Düzce Gençlik ve Spor İl Müdürümüz İsa YAZICI'ya katkılarından dolayı çok teşekkür ederim.

Çalışma süresince birbirimize destek olduğumuz, yol arkadaşım, kardeşim Taner KEFELİ'ye çok teşekkür ederim.

Tüm hayatım boyunca her kararımın arkasında olan, sonuna kadar bana güvenen, her daim yanımda olan canım annem ve babam Fatma & Mustafa ŞENTÜRK'e yaptıkları tüm fedakarlıklar için sonsuz teşekkür ederim.

Düzce, 2020

Oğuzhan ŞENTÜRK

İÇİNDEKİLER

BEYAN.....	ii
TEŞEKKÜR.....	ii
İÇİNDEKİLER	iii
TABLolar LİSTESİ.....	v
ÖZET.....	1
ABSTRACT	2
1.GİRİŞ VE AMAÇ	3
1.1.Araştırmanın Konusu	5
1.2.Araştırmanın Amacı	5
1.3.Araştırmanın Önemi.....	5
1.4.Problem Cümlesi.....	5
1.4.1.Alt problemler	5
1.5.Sınırlılıklar	6
2.GENEL BİLGİLER.....	7
2.1.Spor	7
2.1.1.Sporun tanımı	7
2.1.2.Sporun önemi	11
2.1.2.1.Sporun sağlık açısından önemi.....	11
2.1.2.2.Sporun bireysel ve toplumsal açıdan önemi.....	12
2.1.3.Spora katılımı	14
2.2.Rekreasyon.....	15
2.2.1.Rekreasyon kavramının tanımı	15
2.2.2.Rekreasyonun özellikleri.....	17
2.2.3.Rekreasyonun sınıflandırılması.....	18
2.2.4.Maksatlarına göre rekreasyonun sınıflandırılması	19

2.2.5.Çeşitli kriterlere göre rekreasyonun sınıflandırılması.....	19
2.2.6.Özel işlevleri dikkate alınarak belirli eylem ve durgunluk hallerine göre ya da işlevsel bakımdan bölümlendirilmesi.....	19
2.2.7.Rekreasyona duyulan ihtiyaçların nedenleri	20
2.2.7.1.Fiziksel yararları.....	20
2.2.7.2.Psikolojik yararları	21
2.2.7.3.Toplumsal yararları	21
2.2.7.4.Rekreasyonun faydaları.....	22
2.2.7.5.Rekreasyona katılımı engelleyen faktörler.....	22
2.2.7.6.Rekreasyon ve spor	23
2.3.Merak	24
2.3.1.Merakın tanımı	24
2.4.Sorgulama Becerileri.....	27
2.4.1.Sorgulama becerileri tanımı	27
3.YÖNTEM.....	30
3.1.Araştırmanın Modeli	30
3.2.Araştırmanın Grubu	30
3.3.Verilerin Toplanması	32
3.4.Verilerin Analizi.....	33
4.BULGULAR	35
5.TARTIŞMA VE SONUÇ.....	53
5.1 Öneriler	59
6.KAYNAKLAR.....	60
EKLER.....	66
ÖZGEÇMİŞ.....	69

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Araştırmaya katılanların frekans ve yüzde dağılımları.....	30
Tablo 2. Katılımcıların Sorgulama Becerileri, Merak Becerileri ve Diğer Değişkenlere Yönelik Genel Ortalama Değerleri	35
Tablo 3. Sorgulama Becerileri İle Merak Ve Keşfetme Düzeyi Arasındaki Korelasyon Sonuçları.....	36
Tablo 4. Sorgulama Becerileri İle Merak Ve Keşfetme Düzeyi Alt Boyutları Arasındaki Korelasyon Sonuçları.....	37
Tablo 5. Katılımcıların Sorgulama Becerileri İle Merak Ve Keşfetme Ölçeklerinin Alt Boyutlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Mann Whitney U Testi Sonuçları.....	38
Tablo 6. Katılımcıların Sorgulama Becerileri İle Merak Ve Keşfetme Ölçeklerinin Alt Boyutlarının Spor Yapma Durumları Değişkenine Göre Mann Whitney U Testi Sonuçları	39
Tablo 7. Katılımcıların Sorgulama Becerileri İle Merak Ve Keşfetme Ölçeklerinin Alt Boyutlarının Branş Geçmişi Değişkenine Göre Mann Whitney U Testi Sonuçları	40
Tablo 8. Katılımcıların Sorgulama Becerileri İle Merak Ve Keşfetme Ölçeklerinin Alt Boyutlarının Haber Kaynakları Değişkenine Göre Mann Whitney U Testi Sonuçları ..	41
Tablo 9. Katılımcıların Sorgulama Becerileri İle Merak Ve Keşfetme Ölçeklerinin Alt Boyutlarının Yaş Değişkenine Göre Kruskal Wallis-HTesti Sonuçları	42
Tablo 10. Katılımcıların Sorgulama Becerileri İle Merak Ve Keşfetme Ölçeklerinin Alt Boyutlarının Meslekler Değişkenine Göre Kruskal Wallis-HTesti Sonuçları.....	44
Tablo 11. Katılımcıların Sorgulama Becerileri İle Merak Ve Keşfetme Ölçeklerinin Alt Boyutlarının Rekreatif Etkinlik Türü Değişkenine Göre Kruskal Wallis-HTesti Sonuçları	46
Tablo 12. Katılımcıların Sorgulama Becerileri İle Merak Ve Keşfetme Ölçeklerinin Alt Boyutlarının Rekreatif Etkinliklerine Katılım Amacı Değişkenine Göre Kruskal Wallis-HTesti Sonuçları	47
Tablo 13. Katılımcıların Sorgulama Becerileri İle Merak Ve Keşfetme Ölçeklerinin Alt Boyutlarının Rekreatif Etkinliklerine Katılım Sıklığı Değişkenine Göre Kruskal Wallis-HTesti Sonuçları	48

Tablo 14. Katılımcıların Sorgulama Becerileri İle Merak Ve Keşfetme Ölçeklerinin Alt Boyutlarının Spor Geçmişi Değişkenine Göre Kruskal Wallis-HTesti Sonuçları.....	50
---	----

ÖZET

GENÇLİK VE SPOR İL MÜDÜRLÜĞÜ ÇALIŞANLARININ REKREASYONEL AKTİVİTELERE KATILIMLARININ SORGULAMA BECERİLERİ, MERAK VE KEŞFETME DÜZEYLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

Oğuzhan ŞENTÜRK

Yüksek Lisans Tezi, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Nurgül TEZCAN KARDAŞ

Ocak 2020, 69 Sayfa

Spor, fiziksel ve ruhsal durumların gelişiminde, sağlığın korunmasında ve yaşam kalitesinin arttırılmasında önemli bir yer tutmaktadır. Bu kapsamda düşünüldüğünde sporun sağlamış olduğu yararlardan faydalanılabilmesi için, bireylerin spora olan katılımlarının ve bakış açılarının geliştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Spora olan ilginin ve önemin artırılmasında sorgulama becerileri, merak ve keşfetme gibi özelliklerin bireylerin gelişmesinde önemli katkı sağladığı düşünülmektedir. Bu bağlamda “Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü Çalışanlarının Rekreatif Aktivitelere Katılımlarının Sorgulama Becerileri, Merak ve Keşfetme Düzeyleri Açısından İncelenmesi” araştırmanın amacını oluşturmaktadır. Araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmış ve Düzce İli Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü’nde çalışan ve staj yapan personellerden oluşan 235 kişiye ulaşılmıştır. İstenilen verilere ulaşabilmek için araştırmacı tarafından geliştirilen “Kişisel Bilgi Formu” , Merak ve keşfetme düzeylerinin ölçülmesinde Kashdan ve arkadaşları (2009) tarafından geliştirilen Merak ve Keşfetme Ölçeği ve Akdan ve Saracaloğlu (2013) tarafından geliştirilen Sorgulama Becerileri Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizleri SPSS 22.0 istatistik programı ile çözümlenmiştir. Ölçeklere normallik tesiti uygulanmış ve verilerin normal dağılmadığı tespit edilerek verilere non-parametrik testler uygulanmıştır. Ölçeklerin ilişki analizlerini incelemek adına Spearman Korelasyon testi, değişkenleri açısından yapılan analizlerde ise Mann-Whitney U ve Kruskal Wallis testleri uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre sorgulama becerileri ve merak ve keşfetme ölçeğinin toplam puanları ilişki analizine göre ($r=,358$ $p<,000^*$) pozitif yönlü düşük düzeyde bir ilişki tespit edilmiştir. Sonuçlara göre bireylerin merak ve keşfetme duyguları arttıkça sorgulama becerilerinin yükseldiği söylenebilir. Bu bağlamda bireylerin ilgi alanlarına yönelik yapılan çalışmalar motivasyonu daha yüksek, özgüvenli, dikkatli, özverili ve pratik çözümler bulan bireyler haline getirmekte; sorgulama becerilerinin gelişim göstermesi, merak ve keşfetme arzusunu desteklemektedir.

Anahtar Kelimeler: Beceri, Keşfetme, Meraklılık, Rekreatif, Sorgulama, Spor

ABSTRACT

INVESTIGATION OF YOUTH AND SPORTS PROVINCIAL DIRECTORATE EMPLOYEES' PARTICIPATION IN RECREATIONAL ACTIVITIES IN TERMS OF QUESTIONING SKILLS, CURIOSITY AND DISCOVERY LEVELS

Oğuzhan ŞENTÜRK

Master Thesis, Physical Education and Sport Department

Advisor: Doç. Dr. Nurgül TEZCAN KARDAŞ

January 2020, 69 Pages

Sports plays an important role in the development of physical and mental conditions, in maintaining health and improving the quality of life. When considered in this context, in order to benefit from the benefits of sports, there is a need to improve the participation and perspectives of individuals in sports. It is believed that features such as questioning skills, curiosity and discovery contribute to the development of individuals in increasing the interest and importance to sports. In this context, "Investigation of the Participation of Youth and Sports Provincial Directorate Employees in Recreational Activities in Terms of Questioning Skills, Curiosity and Discovery Levels" is the aim of the research. In the research, descriptive screening model was used and 235 people consisting of the internship personnel working in the Provincial Directorate of Youth and Sports in Düzce Province were reached. The "Personal Information Form" developed by the researcher, the Curiosity and Discovery Scale developed by Kashdan et al. (2009) and the Inquiry Skills Scale developed by Akdan and Saracaloğlu (2013) were used to measure the levels of curiosity and discovery. Data analysis was analyzed with SPSS 22.0 statistics program. Normality determination was applied to the scales and non-parametric tests were applied to the data by determining that the data were not distributed normally. Spearman Correlation test was used to analyze the relationship analysis of the scales, and Mann-Whitney U and Kruskal Wallis tests were used in the analyzes performed in terms of variables. According to the results obtained, a low level of positive correlation was found according to the analysis of the questioning skills and the total scores of the curiosity and discovery scale ($r = ,358$ $p < ,000$ *). According to the results, it can be said that as the feelings of curiosity and discovery of individuals increase, their questioning skills increase. In this context, the studies carried out for the interests of individuals make them more motivated, confident, attentive, self-sacrificing and find practical solutions; The development of questioning skills supports the desire to wonder and discover.

Keywords: Skill, Exploration, Curiosity, Recreation, Questioning, Sports

1.GİRİŞ VE AMAÇ

Serbest zaman kişinin biyolojik, fizyolojik, yeme-içme ve mesleki durumlar dışında bulunan; genel ihtiyaca yönelik, kişinin iradesi dahilinde içsel huzur ve mutluluğu yakalamasına yönelik gündelik hayatın içinde bulunan keşmekeşten uzaklaşabilmesini sağlayan sosyal, sanatsal, sportif faaliyetlerin tümüdür.

Dünya Boş Zaman ve Rekreasyon Birliğinin tanımına göre boş zaman; seçme şansı, yaratıcılık, hoşnutluk ve memnuniyet içeren ve kişisel doyumu arttıran eğlencelere öncülük eden yararları ile insan hayatının özel bir alanıdır. Aktivite kavramının yoğunlukla fiziksel, buna ek olarak entelektüel, sosyal, estetik ve ruhsal özellikteki öğelerinin çok yönlü formlarını kapsamaktadır¹. Boş zaman; kişinin hem kendisi hem de başkaları için bütün zorunluluklardan veya bağlantılardan kurtulduğu ve kendi isteği ile seçeceği bir faaliyetle uğraşacağı zaman olarak tarif edilmektedir. Daha geniş ve amaca uygun olabilecek tanımlama ise, boş zaman; insanın zorunluluklar dışında, eğilimleri ve istekleri doğrultusunda istediği gibi oyalanabilmesi, dinlenebilmesi, eğlenebilmesi veya kendini geliştirmesi için hak ettiği zaman dilimidir¹. Boş zaman kavramının günlük hayata girişi, beraberinde boş zamanların değerlendirilmesi (rekreasyon) kavramını da ortaya çıkarmıştır. Rekreasyon faaliyetlerinin yapılması için ilk ve en önemli şartlardan birisi faaliyetlerin yapılacağı mekân yani tesislerdir². Bilim ve teknolojik gelişmeler bir taraftan insan hayatını kolaylaştırırken diğer taraftan kendisine fazla zaman ayırma imkânı vermektedir. Bu nedenledir ki insanoğlu çalışma zamanının dışında kalan zamana da önem göstermektedir. Çalışma dışı zamanı kullanmaya da boş zaman kullanımı denilerek rekreasyon kavramını ortaya çıkarmıştır³.

Günümüzde teknolojik gelişmeler insan hayatını kolaylaştırmaktadır. Teknolojinin insanlara kazandırdığı bu zaman, başka bir deyişle teknolojik gelişmelerin etkisi ile açığa çıkan bu zaman dilimi bireylerin kendine vakit ayırmasına, yoğunluğun azalmasından kaynaklanan dış dünya ile olan iletişim becerilerinin gelişmesine; varsayımda bulunma, öngörme, gözlemleme, soru sorma, hayatı ve kendini sorgulama imkanı tanımaktadır.

Sorgulayıcı öğrenme becerileri öğrenmek istenilen konuda sorular sorma, yanıtları inceleme, bazı konularda bilgileri bir araya getirirken yeni bilgiler ortaya çıkarma ve mevcut olanları tecrübeyle konuşarak yeni öğrenilen bilgilerin bir yansımasıdır⁴.

Sorgulama becerisi, soru sormanın, yanıtları algılamının, değerlendirmenin ve yorumlamanın bilgisini içerir. Değerlendirme ve yorumlama kendi kendine öğrenme sürecinin de bir parçasıdır. En eski öğrenme-öğretme metotlarından biri olan sorgulamanın tarihi Sokrat'a kadar dayanmaktadır. Öyle ki Sokrat'ın öğrencilerini, onlara bildiklerini anlatmak yerine, düşündürücü sorular yönelterek eğittiği bilinmektedir⁵. İlk düşünürler olan filozoflardan beri bilgi, hakikat, yorum, adalet, devlet, vb. üzerine sorgulamalar yapılmıştır. Aristo'nun düşünme yetisinin erdemlerine değinmesi, Sokrates'in sorgulamaya bilgisizliğin bilincinden başlaması, Protagoras'ın göreceli şüpheciliği, Heraklitos'un akış teorisini savunması başka bir deyişle her şeyin sürekli değiştiğini söylemesi ve aynı zamanda sofistlerin şüpheciliğinin en büyük dayanağı olması, sorgulama eyleminin tarihsel varlığını biraz da olsa göstermektedir⁶. Çocuklar doğaları gereği sorular sorar, keşfeder ve dünyayı anlarlar. Bu süreçte sorgulama, onların yetiştirilmesinde yaşam boyu gelişimlerini sağlayıcı önemli bir anahtardır⁷.

Bu süreçte sorgulama becerilerinin gelişmesinde etkili olan duyu organlarımız, araştırmaya cevap bulmaya yönelik girişimler ve kazanımlar sağlamada başlangıç evresini oluşturmaktadır. İnsan için önemli bir faktör olan merak, insan hayatına yön veren, kazanımların sağlanmasında etkin rol oynayan, sorgulamayı ve bilgi edinmeyi ön planda tutan nedenlerin başında gelmiştir.

İnsanoğlunun tarihler boyunca gerçekleştirdiği buluşlar ve keşifler merak özelliğinin etkin bir şekilde kullanılmasıyla ortaya çıkmış ve dünyanın gelişiminde etkin rol oynamıştır.

Merak, kişilik psikolojisi içinde dikkati çeken bir özellik olarak ilgi odağı olmuştur. Bireyi yeni bir alan çevirir ve keşfetmesini sağlar⁸. Merak güdüsünün temelinde, öğrenme potansiyeli bulunan bir durumu anlamaya çalışmak vardır. Birey merakla yeni deneyimler arama arzusu gösterir ve ne olacağını görmek ister. Nasıl tepki verildiğini keşfetmeye çalışır⁹.

Bireyin keşfettiği deneyimlerin ardından sosyal, fiziksel ve içsel huzura ulaşmasının farkına varması, bireyde sorgulama becerilerinin artmasına neden olmaktadır. Bu sebeple merak ettiği her konuda sorgulama yoluna başvurmaktan çekinmeyecektir ve kendisini daha iyi tanıma fırsatı bulacaktır. Merak ve keşfetme ile sorgulama becerileri,

rekreasyonel aktivitelere katılımda bireyde farkındalık oluşması ve tercih nedenleri arasına girmesi bakımından kritik bir öneme sahiptir.

1.1.Araştırmanın Konusu

Düzce Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü çalışanlarının rekreasyonel aktivitelere katılımlarının sorgulama becerileri, merak ve keşfetme düzeyleri açısından incelenmesi ve karşılaştırılması oluşturmaktadır.

1.2.Araştırmanın Amacı

Çalışmanın amacı, Düzce Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü çalışanlarının rekreasyonel aktivitelere katılımlarının sorgulama becerileri, merak ve keşfetme düzeyleri açısından incelenmesidir.

1.3.Araştırmanın Önemi

Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü çalışanlarının, rekreasyonel aktivitelere katılım seviyelerinin araştırma neticesinde belirlenip, seviyelerine ve ilgilerine yönelik alınacak önlemlerin ve gerekli teşvik planlarının uygulamaya geçirilmesinin, rekreatif etkinliklere katılımın artırılması açısından önem arz ettiği düşünülmektedir.

1.4.Problem Cümlesi

Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü çalışanlarının, rekreasyon aktivitelere katılımlarında sorgulama becerileri, merak ve keşfetme düzeyleri yönünden herhangi bir ilişki var mıdır?

1.4.1.Alt problemler

1. Katılımcıların sorgulama becerileri ile merak ve keşfetme düzeylerinin cinsiyetleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?
2. Katılımcıların sorgulama becerileri ile merak ve keşfetme düzeylerinin spor yapma durumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
3. Katılımcıların sorgulama becerileri ile merak ve keşfetme düzeylerinin branş geçmişi seviyesi arasında anlamlı bir fark var mıdır?
4. Katılımcıların sorgulama becerileri ile merak ve keşfetme düzeylerinin rekreasyon aktivitelerini takip ettikleri kaynak arasında anlamlı bir fark var mıdır?
5. Katılımcıların sorgulama becerileri ile merak ve keşfetme düzeylerinin içerisinde bulundukları yaş grupları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

6. Katılımcıların sorgulama becerileri ile merak ve keşfetme düzeylerinin meslekleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?
7. Katılımcıların sorgulama becerileri ile merak ve keşfetme düzeylerinin rekreasyona katıldıkları etkinlik türü arasında anlamlı bir fark var mıdır?
8. Katılımcıların sorgulama becerileri ile merak ve keşfetme düzeylerinin rekreasyon etkinliklerine katılma amaçları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
9. Katılımcıların sorgulama becerileri ile merak ve keşfetme düzeylerinin rekreasyon etkinliklerine katılma sıklıkları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
10. Katılımcıların sorgulama becerileri ile merak ve keşfetme düzeylerinin spor geçmişleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

1.5.Sınırlılıklar

Yapılan araştırma 2019 yılı Düzce İli Gençlik Spor İl Müdürlüğü personeli ve staj yapan çalışan 235 kişi ile sınırlıdır. Araştırma da Merak ve Keşfetme Ölçeği, Sorgulama Becerileri Ölçeği ve araştırmacı tarafından geliştirilen Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır.

2.GENEL BİLGİLER

2.1.Spor

2.1.1.Sporun tanımı

Spor etkinliklerinin kökeninin eski zamanlara kadar uzandığı bilinmektedir. Farklı görüşlerle oluşmasına ve her türlü spor karşılaşmasını kapsıyor olmasına rağmen, şu anda bir isim verilmektedir¹⁰.

Genel olarak spor bir beceri oyunudur. Bugünden yaklaşık altı bin yıl önce, işten uzak olma, eğlenme, oyun oynama, oyalanmak, yani yaşamın sürekliliği ihtiyacını temsil etmeyen bir arzu olarak ortaya çıktı. Bu bakış açısıyla, ilk bilinen sporun devlet temelli topluluklarda ortaya çıktığı göz önüne alındığında, sporun sosyal bir faaliyet olarak algılanması sadece şimdinin bir fenomeni değildir; alındığını söyleyebiliriz¹¹.

Sporun anlam bilimsel derinliği, kahramanlık kültürünün tarihin farklı dönemlerindeki cesaret ve fiziksel ve ahlaki yeterliliğine karşılık gelir. Bireysel gücün tarihsel önemini ve savaşların bir kişinin hayatını doğrudan etkilediğini hatırlamak uygundur. Öte yandan, sporun neredeyse her dönemde farklı anlamları vardır ve içeriği ve anlamı zamanla genişler. Tüm bu genişleme ve tarihselliği kapsayan literatürdeki spor ve spor aktivitelerinin tanımının genellikle insanların fiziksel ve fiziksel gelişimini düzenleyen eylemler olan iki önemli unsuru (zihinsel ve fiziksel gelişim) vurgulayarak yapıldığını görüyoruz. Buna ek olarak, çok yönlü spor kavramından dolayı yazarlar ve yetkin kişiler çeşitli tanım ve yorumlar vermiştir. Spor kavramının kapsadığı alanın kapsamı, endüstrilerin çeşitliliği ve bu çeşitli endüstrilere bağlı olarak çeşitli hedefler, spor etkinliklerinin içeriği ve biçimleri, doğal olarak bu algılara dayanan çeşitli tanım, algı ve yorumlarla birlikte geniş bir yelpazeyi göstermektedir¹².

Yukarıda bahsi geçen konuları açıklığa kavuşturmak için, yukarıdaki spor tanımlarının farklılıklarını ve özelliklerini kapsayan olağanüstü spor tanımlarından bazılarından bahsetmek istiyoruz:

“Doğa ile mücadele ve araçlarla mücadele araçları ve onlarsız olarak elde edilen temel insan becerileri, boş zamandaki artışa bağlı olarak bireysel veya kolektif olarak gelişir;

Bu, simülasyon yoluyla, oyun oynamak, dikkat dağıtmak ve ateş etmek için dünyanın kullanımına dayanan estetik, teknik, fiziksel, rekabetçi ve sosyal bir süreçtir.”

“Bunlar, baskın değerler ve normlarla işaretlenen gönüllü fiziksel hareketlerdir.”

“Spor en az miktarda saf eğlenceye sahip ve rekreasyondan spora yüksek düzeyde ciddi çalışma gerektiren spor alanları. Ancak tüm bu spor çizgisi, fiziksel yetenekleri, kuralları ve yarışmalarıyla sporun bir bileşenidir.”

İnsanlığın tarihine baktığımızda, sporun bu tarihsel yaşamda ne zaman, nerede ve neden ortaya çıktığı, tarihsel sürecin o zamanlarında ve yerlerinde oynanan oyunların temel bir analizi, bu sporların karşılaştırılması ve kavramsal yapıdaki sunumları, bu tür spor teorik bir düzlem tarafından tartışılmıştır ve halen tartışılmaktadır. Sporun insanlık tarihindeki yerinin ve bu nedenle spor tarihini araştırmak isteyen araştırmacıların birçok problemle karşılaştıkları bilinmektedir. Bu tür bir araştırmaya katılan araştırmacılar genellikle Batı medeniyeti tarihinin öğretiminde kullanılan bölümü kullanırlar; bu ayrılık, 1500'lerde başlayan İlk Çağ, Orta Çağ ve Modern Dönem biçimini alır. Bununla birlikte, periyodizasyon tartışmasının devam ettiği unutulmamalıdır. Dünya sisteminin savunucuları on üçüncü, on altıncı ve on dokuzuncu yüzyılları önemli buluyorlar ve insanlığın tarihini savunuyorlar çünkü ticaret ve değişimi ölçüyorlar. Aksine, modern sporun gelişimi ve modern sporun yayılması 18. ve 19. yüzyıllara karşılık gelir. Tarihin ilk aşamalarında spor ve vücut kültürü, savaşlarda daha spesifik olarak gelişen bir kültürdü ve amaç güçlendirme becerileri geliştirmek ve böylece iyi bir savaşçı olmaktı. Beden kültürü olgusunun ait olduğu toplumun sürekliliğini ve dolayısıyla siyasi yapılanmanın sürekliliğini sağlamak için ortaya çıktığını görüyoruz. Öte yandan, fiziksel aktivitenin antik çağda çok daha farklı bir bağlamda gerçekleştiğini görüyoruz. Eski zamanlarda, fiziksel aktivite ve fiziksel aktivite, sağlık için değil, bir eğitim aracı olarak benimsenmiş ve kullanılmıştır. Plato bu sorunu vurgulayarak, beden eğitiminin gençlerin eğitiminde ve yetiştirilmesinde müziği takip ettiğini vurgulamıştır⁴. Buna göre, fiziksel aktivite ve fiziksel aktivite, erdemli bir insan ve iyi bir vatandaş olmak için bir kişinin yerine getirmesi gereken görevlerden biridir.

Organize spor etkinlikleri ilk olarak eski Olimpiyat Oyunlarında gerçekleşti. Öte yandan, Eski Olimpiyatlardan çok önce, farklı yerlerde fiziksel güce dayanan insan gücü tatilleri vardı. Yunanlılar ilk dört günün başlangıcında dört yıl ara verdikten sonra M.Ö. Olimpiyat Oyunlarından yedi gün sonra. MÖ 776 393 yıl sahnelendi.¹³ Bugünkü

Olimpiyat Oyunlarının, incelenen dönemde Olimpiyat Oyunlarına dayandığı bilinmektedir. Bu, sporun kurumsal tarihinin ne kadar iyi geliştiğini görmek için önemli bir örnektir.

Karanlık Çağ olarak da bilinen Orta Çağ'da Katolik Kilisesi'nin spor etkinliklerini yasaklamaktan sorumlu olduğunu görüyoruz. Bu yaşta spor tamamen yasaktır. Ancak bu yasak şövalyelerin savaş dışında çeşitli yarışmalar ve oyunlar düzenlemelerini engellemedi. Şimdiye kadar, mevcut sistemin askeri devamlılığını, yani askerlerin vücutlarının gücünü sağlayacak unsurları ihmal etmeyin; bu topluluğun dışındaki sıradan insanlardan Kilisenin sınırlarını belirleyen ibadet ve günlük yaşamın ötesine geçmeleri istenmedi. 1870'lerde eski Olimpiyat Oyunlarını yeniden düzenleme fikri gündeme geldi. Bu fikir üzerine, Fransız baron Pierre de Coubertin 1894'ten 1896'ya kadar yoğun çaba sarf etti ve sonuç olarak Pierre de Coubertin çabalarını ödedi ve ilk Olimpiyat Oyunları 1896'da Atina'da düzenlendi; İkinci Olimpiyat Oyunları 1900 yılında Paris'te planlandı¹³.

Spor etkinliklerinin kökeni eski Yunan ve Roma uygarlıklarına dayanmakla birlikte, bugün uygulanan spor etkinlikleri ve programları eski Yunan ve Roma uygarlıklarından sosyolojik açıdan farklıdır. Bu açıdan bakıldığında, geçmişten günümüze bu faaliyetler; Bugün uygulanmakta olan spor etkinlikleri ve programları yeni ve özgün bir olgudur. Yeni ve özgün olarak nitelendirilen bu durum, özellikle 20. yüzyılda sporun kazandığı ve zenginleştirdiği özelliklerden kaynaklanmaktadır⁴. Bir kişinin sporun bu özelliklerini edinme ve sürdürme açısından önceki dönemlere göre daha güçlü ve daha önemli bir konumda olması son derece önemlidir. Yaşamını istediği gibi yaşamaya ve şekillendirmeye yetkili bir kişi için spor aktivitesi, istediği takdirde uygulayabileceği bir faaliyet alanı haline gelmiştir.

Spor, günümüzde çeşitli toplumları ve farklı kültürleri birleştiren en önemli küresel fenomenlerden biridir. Öte yandan spor, politik, sosyal, kültürel ve ekonomik dinamikleri doğrudan etkileyebilecek bir faaliyet alanı olarak kendini göstermiştir. Günümüzde spor algısı sadece rahatlama, eğlence ve devam eden faaliyetlerle ilgili değildir. İnsanların spora ilişkin görüşleri bir yaşam tarzı, yaşamı sürdürme ve sporu bir mesleğe dönüştürme aracıdır. Bu durum kaçınılmaz olarak neredeyse tüm şubelerin ulusal sınırları aşmasına ve Dünya Kupası ve Olimpiyat Oyunları gibi etkinlikler düzenlemesine zemin hazırlamaktadır. Bu kuruluşlar FIFA, UEFA, FIBA gibi ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşların oluşturulmasına yol açmıştır. Diğer taraftan, spor

temelli faaliyetler ekonomik anlamda çok önemli hale gelmiştir. Diğer taraftan, spor etkinlikleri ve egzersizlerin en önemli başarılarından biri, bireyler düşünüldüğünde insan sağlığını etkileyen olumlu etkidir. Yüzyılımızın gerçekleri olarak, kentleşmenin hızlı büyümesi, teknolojinin gelişmesiyle sanayileşmenin büyümesi, inşaatın bozulması, sanayileşmiş insanların serbest zamanlarındaki artış birçok sorun yaratmıştır. Sosyo-ekonomik gerilimler, kültürel sorunlar ve artan psikolojik gerilimler belirgin ve somut hale geldi¹⁴.

Tüm bu sorunlar ve bu sorunlara neden olan faktörler, insanın doğal yapısı için uygun olmayan bir yaşam tarzına yol açmıştır. Tam bir yaşam sürmeyen insanlarda stres bozuklukları meydana gelmiştir. Özellikle gelişmiş ülkelerde, solunum sistemi bozuklukları ve kan dolaşımının yol açtığı hastalıklar ölüm nedenleri arasında hızla yerini aldı. Sporun önemini ve sporun insan sağlığı üzerindeki olumlu etkisini gösteren bu tür bir ikilem, rahatsızlık ve problemdir. İnsanları etkileyen tehlikelere yanıt olarak, spor dinamik ve stressiz bir yaşam vaat eder ve insanlara ve hastalıklara karşı direnci artırır; yani spora açık bir tıbbi katkı vardır¹⁵.

Günümüz yaşam uygulamaları ve gerçekleri göz önüne alındığında, sağlık ve esenlik vaat eden bir spor aşağıdaki gibi sıralanabilir.

- Artan stres toleransı
- Bir kişinin ideal kilosunun korunması
- Başarılı bir iş programına katkıda bulunmak
- İnsanların genç kalmasını sağlamak
- Canlı ve canlı yaşam
- Uzun ve sağlıklı yaşam

Spor yapmaya yönelik ve düzenli olarak yapıldıklarında elde edilen bu başarılar, başarılı sonuçlar verdi, özellikle son yıllarda fiziksel aktiviteye katılım düzeyini artırdı ve büyümeye devam ediyor. Son yıllarda spora olan ilginin artması, sporun hem bedeninin hem de ruhun sağlığına olumlu katkısından kaynaklanıyor olabilir. Çünkü herkesin gerçeğin kabul ettiği bir gerçek vardır: spor, insan vücuduna direnç, sağlık ve canlılık¹⁶.

2.1.2.Sporun önemi

2.1.2.1.Sporun sağlık açısından önemi

Yukarıdaki bölümde, genel sağlık açısından sporun önemine dikkat edilmesi tavsiye edilecektir. Bir meslek olarak mesleki aktiviteye ek olarak, ayrı bir faaliyet alanı olarak önemli bir yer tutan ve yaşam koşulları nedeniyle gittikçe önem kazanan spor, her gün sağlık ve sağlıklı yaşam arasında bir ilişkidir. Giderek daha önemli hale geliyor. Sağlıklı bir yaşamdan bahseden Hipokrat, “Ne çok az ne de çok fazla her insan için doğru miktarda yiyecek ve hareket sağlayabilseydik, sağlığa en güvenli yolu bulurduk. Aynı şekilde İbni Sina, Sağlığın korunması için üç temel ilke vardır: hareket, yemek ve uyku. Bu sözler fiziksel aktivitenin sağlıklı bir yaşam için ön koşul olduğunu göstermektedir¹⁴.

İnsanların temel amaç ve hedefleri sağlıklı olmak ve sağlıklı kalmaktır. Bugün gazetelerde, dergilerde veya televizyonda sağlığa adanmış bir alan var. Düzenli egzersizin tüm insanlık için büyük önem taşıyan ve insan sağlığının yönünü olumlu yönde değiştiren sağlık üzerinde önemli bir etkisi vardır¹⁴.

Sistematik olarak ve programın rehberliğinde gerçekleştirilen spor ve spor olaylarından sonra spor olaylarının fiziksel refah üzerindeki etkisini gözlemleyebilirsiniz. Sporla uğraşan insanların sistematik ve programatik etkileri, fiziksel ve fiziksel problemler, kişinin olumlu yönde değişimler algısı, fiziksel ve fiziksel sağlık ve daha iyi sağlık ve daha iyi sağlık. Fiziksel olarak iyi ve sağlıklı insan hissi ile spora katılım arasında yakın bir bağlantı olması, tüm dünyada yapılan çalışmaların sonucunda tespit edilmiş bir gerçektir¹⁴.

Fiziksel aktivite ile fiziksel sağlık arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışma sayısı ile fiziksel aktivite ve psikososyal sağlık arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışma sayısı karşılaştırıldığında, fiziksel aktivite ile psikososyal sağlık arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışma sayısı oldukça azdır. Araştırmadaki bu kısırlığın nedeni, psikolojik sağlığın tanımı konusunda fikir birliği olmamasıdır. Öte yandan, spor ve ruh sağlığı arasındaki ilişkiler genellikle dört boyutta yürütülmektedir. Bu boyutlar:

- Ruh Hali
- Korku
- Depresyon
- Benlik kavramı¹⁴

Bu konuda yeterli dikkat gösterilmeyen sınırlı bir çalışmanın sonuçlarını toplayan Knoll, ruh hali ve kendini algılama konusunda fiziksel aktivitenin bu durumları olumlu yönde etkilediğini buldu. Öte yandan, fiziksel aktivitenin korku ve depresyonu azalttığını buldu. Benzer şekilde, spor ve zihinsel sağlık arasındaki pozitif ilişki, spor, beden eğitimi ve sporun depresyon, korku ve zihinsel stresi azaltmaya yardımcı olduğu, benlik saygısı ve uyku bozukluklarını ortadan kaldırdığını göstermektedir¹⁴.

Sonuç olarak; günümüz dünyasında insanlar hayatlarını başka amaçlarla yönlendirmelidir. Bu doğal olmayan durumun, fiziksel güçten ziyade basınç, stres, gelecekteki kaygı, güvensizlik ve zihinsel değerlere olan endişe gibi faktörler nedeniyle birçok olumsuz sonucu vardır. Bu durumda, spor önemli hissediyor ve sonuca alternatif olarak yerini alıyor. Spor, egzersiz ve düzenli egzersiz gibi aktiviteler insanların zihinsel sağlığı için iyidir. Spor insanlara psikolojik faydalar sağlamak ve eğlenmek gibi iki önemli duygu verir. Kendimizi zamanımızda hissettiren bir sorun olan stres kavramı ile spor savaşta önemli bir yer tutar. Bugün, stres ve diğer bozukluklara yol açan ana sorun, günlük yaşamın tekdüze durumu ile ilişkilidir. Bu yaşam tarzının neden olduğu hasar ve ona uyum sağlama, spor yapma yükümlülüğü ile başa çıkabilirsiniz. Rahatlatıcı ve rahatlatmanın yanı sıra, sporla uğraşan insanlar mutlu ve huzurlu hissederler, bir şeyler kurtarmış, hayatlarını kurtarmış, zevklerinden zevk almış ve mutlu olmuşlardır¹⁶.

2.1.2.2.Sporun bireysel ve toplumsal açıdan önemi

Spor, insanları kamusal yaşama entegre etmede çok etkilidir. Spor faaliyetlerinin bireysel ve sosyal uyumu geliştirdiği de açıktır. Bu nedenle sporu sadece bir insanın fiziksel ve psikolojik olumlamasını teşvik eden bir araç olarak görmek yanlıştır¹⁶. Spor, kişisel ilişkileri bireysel anlamda geliştiren ve bir kişiyi sosyal anlamda öne çıkaran bir katkısı olan bir faaliyettir. Sporun bir insanın sosyal anlamındaki gelişimi, öncelikle sporun bir faaliyet olduğu gerçeğine dayanır ve bu nedenle, herhangi bir faaliyet gibi, sosyal bir yönü vardır. Fiziksel aktivite, tek ve izole bir şekilde gerçekleştirilse bile, sonuçları ve hazırlanması açısından sosyal bir sorun haline gelir. Sosyal kalkınma ile doğrudan bağlantısı olan sosyoloji, bu kavramı insanların farklı şekillerde ve farklı şekillerde, özellikle birlikte yaşama zorluğu ve zorlukları ile maruz kaldıkları sosyal uyaranlara duyarlılık olarak tanımlar. Bu bağlamda, sosyal kalkınma, içinde yaşadıkları toplumda veya sahip oldukları kültürde yaşayan diğer insanlarla yaşama ve bunlara uyum sağlama becerisi anlamına gelir. İnsanlar olarak içinde yaşadıkları toplumun sosyal ve kültürel kriterlerine göre sosyalleşmek için yaşadıkları topluma uyum

sağlamaya çalışırlar¹⁵. Toplumdan tamamen tecrit içinde hayatta kalmak imkansız olduğu için, sosyal kalkınma kavramının gösterdiği uyum sorunu çok önemlidir.

Sosyal gelişim, sosyolojinin en önemli sorunlarından biridir, çünkü sosyal yaşamın koşullarını ve devamlılığını içerir. Genel olarak, sosyal kalkınma insanların, özellikle toplumun ve yaşamın kendisinin yarattığı baskılar ve zorluklar karşısında, aynı toplumda yaşadıkları sosyal ve kültürel topluma uyum sağlayabilmeleri için belirli bir duyarlılık geliştirerek sosyal teşviklere uyum sağlama yeteneğidir. İnsanlar yaşarken sosyalleşme sürecindedir ve bu süreçte içinde yaşadıkları toplumun sosyal ve kültürel değerlerini eşleştirmeye çalışırlar¹⁵. Burada spor daha önemli hale gelir, çünkü spor aynı zamanda sosyalleşme aracı olarak işlevsel bir alandır.

Öte yandan, sporun sosyalleşme sürecine olumlu katkısına ve topluma uyum sağlama çabalarına ek olarak, iyi bilinen bir başka olumlu etki, insanların kazandığı fiziksel ve zihinsel sağlıktır. Çalışmada daha önce belirtildiği gibi, insanların dünyayı algılama ve kendilerini olumlu, sistematik olarak ve programlı spor olayları yoluyla geliştirme biçimleri, insanlar spor yoluyla kendileri ve yaşamın kendileri ile daha kolay anlaşılabilir ve böylece ruhsal ve fiziksel bir refah durumu oluşturabilir. Sağlıklı ve sağlıklı olmak, bireyin eşsiz nitelikleri ve bu nitelikler yoluyla geliştirilen yaşam için tam olarak düşünmek için geliştirilen yetkinlik için büyük önem taşır. Aksi takdirde, insanlar yaşama yeteneklerini ve kendi yaşamlarını tam olarak yansıtamazlar. Bu nedenle, fiziksel aktivite erken yaşlardan başlayarak yaşam pratiğine dahil edilmelidir. Bu anlamda ilgili program, her türlü hareketi ve her türlü hareket ilkesini içeren bir tür beden eğitimi ve spor eğitimidir¹⁶.

Sosyal veya sosyal hayatı oluşturan şey sosyal ilişkilerdir. "Sosyal" kelimesinin kökenine baktığımızda, Latince Socius kelimesinden geldiği ortaya çıktı. Socuis kavramının anlamı "birliktelik" ve "birlikte" sözcükleriyle ifade edilir. Birlikte yaşama, insanlar arasında gerekli karşılıklı işbirliği ve iletişime yol açmıştır. Doğası gereği, insan ilişkileri oldukça çeşitli ve karmaşıktır. Yine bu ilişkiler, gelenek ve görenekler gibi yazılı ve yazılı olmayan yasalara göre oluşturulur, geliştirilir ve uygulanır. Kamu yaşamını oluşturan bu ilişkileri geliştiren ve güçlendiren bir dizi sosyal kurum vardır. Dil ve eğitim gibi kurumların bu ilişkileri güçlendirmesi gibi, spor da aynı etkiye sahip başka bir kurumdur. Sporun bir başka avantajı, barışçıl olması, dünyadaki aynı kurallara göre yürütülmesi ve bu nedenle, sadece bir kişinin yaşadığı toplumla değil, aynı zamanda dünyanın diğer toplumlarıyla entegrasyonun yolunu açmasıdır. Spor yoluyla

insanlar yaşadıkları toplum dışındaki toplumlarla güçlü ilişkiler kurabilir ve geliştirebilirler¹⁵.

Sporun kamusal yaşamdaki rolü çok önemli bir gerçeklik olarak kabul edilir. Sporun kamusal yaşamdaki rolü, kültürel bütünlüğü desteklemedeki olumlu etkisini, sosyal davranış ve sosyal ilişkiler kültürünün gelişimine katkısını ve insanların boş zamanlarının birçok olumlu katkı ile barışçıl kullanımını dikkate alırsak daha iyi anlaşılabilir. Bu, sporun kültürel unsurları etkileme, insanların ve dolayısıyla toplumun davranışlarını ve düşüncelerini şekillendirme gücüdür. Örneğin, spor faaliyetlerindeki bazı hareketler sosyal reflekslere ve hareketlere yansiyabilir¹⁶.

Öte yandan, spor bir kamu kuruluşu hazırlama işlevine sahiptir. Özellikle uluslararası yarışmalarda, bir ülkede yaşayan insanları organize eder, insanları bir amaç ve / veya arzu ile birleştirir ve böylece bir toplumun kültürel kimliğinin korunmasına katkıda bulunur¹⁷.

2.1.3.Spora katılımı

Günlük dilde “spor olarak” kullanılan spor etkinliklerinin derin bir değerlendirmesiyle, “spora katılım” kavramı ilk ortaya çıktığında. Bu kavram bize spor yapmanın, spor yapmanın bu eylemi gerçekleştiren kişinin çerçevesi ile sınırlı olmadığını göstermektedir. Bu bağlamda katılımın spora ve fiziksel aktiviteye katılımı “bir katılımcının sosyolojik ve kültürel yapısında yer alan bir uygulamadır¹⁸. Bu nedenle, bu çalışmada, sosyal bir boyut olarak kabul edilebilecek sosyal paylaşım sitelerinin sosyal düzleme uygun olarak oluşturulan sporlara katılımını inceliyoruz.

Sosyalleşme sürecinde sporun faydacı gerçekliği, genç nesile hayatlarını kontrol etmeyi ve olumlu davranışlar edinmeyi öğretmektir. Sosyalleşme, spora katılımı ve bundan beklenen faydaları elde etme sürecini ifade eder. Sosyalleşme sürecini anlamak için iki yaklaşım ön plana çıkmaktadır. Bu yaklaşım şunları oluşturur:

- İçselleştirme (işlevsel yaklaşım): bu, bireyin pasif bir konumda olduğunu ima eden topluma yönelik bir yaklaşımdır. Bu bağlamda içselleştirme, işlevsel modelin sosyalleşmesi, bu rollerin içselleştirilmesi ve sosyal bireyin oluşum aşamasına geçiş sürecinde bireyin sosyal rollerinin incelenmesi olarak anlaşılmaktadır.
- Etkileşim (etkileşimli, kültürel yaklaşım): Bireysel odaklı bir model olan karşılıklı etkileşim kavramı, kendine güvenen, aktif, bağımsız, yaratıcı ve rolleri

tanımlayabilen insanları içerir. Bu model, içselleştirme modelinin aksine, sosyalleşmenin tek taraflı değil, iki yönlü etkileşime yatkın olduğunu ve bunun sonucu olarak değişikliklere ağırlık verildiğini savunmaktadır¹⁸.

2.2.Rekreasyon

Rekreasyon: zamanın verimli bir biçimde kullanılması sonucunda meydana gelen serbest zaman dâhilinde değerlendirilen, bireylerin zihinsel ve bedensel yönden yenileyen, gönüllü olarak yapılan mutluluk, zevk ve haz uyandıran faaliyetlerdir¹⁹.

Türk Dil Kurumu ise rekreasyonu şöyle açıklamıştır: “kişilerin serbest zamanlarında, spor ve eğlence maksadıyla katıldıkları etkinliklerin tümüdür” ve “bir bölgeyi bireylerin eğlenme, istirahat maksadıyla değerlendirebilecekleri doğrultuda imkân sağlamak”²⁰.

2.2.1.Rekreasyon kavramının tanımı

Rekreasyon; iyileşme, yenilenme, yeniden yaratılma ve yeniden yapılanma anlamlarını taşıyan Latince “recreatio” sözcüğünden türetilmiştir. Türkçede karşılığı daha yaygın olarak boş zamanları en yararlı şekilde değerlendirme olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu ise, kişilerin veya toplumsal grupların boş zamanlarında kendi istekleri doğrultusunda yaptıkları dinlendiren ve eğlendiren faaliyetler anlamına gelmektedir²¹.

İnsanlar, çeşitli sürelerde ortaya çıkan boş zamanlarında; uzaklaşmak, istirahat etmek, hava değişimi yaşamak, heyecan duymak, gezmek ve görmek, sağlığına fayda sağlamak, beraber olmak, farklı deneyimler elde etmek, düşünceleri doğrultusunda hayallerini eylemlere dönüştürüp hayata uyarlamak gibi birden fazla maksatla ev dışında ya da ev içinde, açık veya kapalı mekanlarda veya pasif/aktif biçimde, kent veya kırsal alanlarda her zamankiyle aynı olmayan isteğe göre şekillenip değişebilen faaliyetlere katılmaktadır. Rekreasyon, insanların boş zamanlarında yapmış oldukları ve katılım sağladıkları bu faaliyetleri ifade eden bir kavramdır. Kişinin iş saatleri ve hayatını idame ettirebilmek için zorunlu olduğu sorumluluklarının dışındaki boş zamanlarında katılım gösterdiği faaliyetlerle ilgili olmaktadır²². Bu sebeple insanların, yaşam süreçlerinin zorunlu yapılması gereken davranışlar dışında kalan diliminde (boş zamanda) kendi istekleri doğrultusunda istekli olarak bulundukları ve haz duydukları etkinliklerin tümüne verilen addır²³.

Dinlenme aynı zamanda bir kişinin fiziksel gücünü ve ruhsal yeteneklerini, boş zamanını ve serbest zamanını kendi takdirine göre geliştirmek için gönüllü olarak

seçilen faaliyetler olarak tanımlanır, bu da fiziksel veya sosyal ortamda bir değişiklik anlamına gelir. Genel olarak; yoğun stres, günlük yaşam veya genellikle olumsuz çevresel faktörlerden muzdarip bir kişinin tehdit altındaki fiziksel ve zihinsel sağlığını elde etmek, sürdürmek veya desteklemek ve boş zamanlarında gönüllü ve gönüllü bir birey veya grup etkinliği olarak tanımlanır ve dışarıda dinlenmeyle ilgili deęildir²⁴.

Başka bir açıklamada dinlenme, profesyonel, aile ve sosyal sorumluluklarını yerine getirdikten sonra özgürce seçebileceği bir dizi dinlenme, eğlence, bilgi ve beceriden sonra kişinin kendini yenilemeye katılımı olarak tanımlanır. Modern anlamda, sosyal bir kurum, bilgi toplumu ve mesleki faaliyet alanı olarak dinlenin; bu, işyerindeki işe bakılmaksızın kendi içinde değerli bir kişinin birçok ihtiyacını karışlayan aktif, planlı ve mutlu bir yaşam tarzıdır. Bu yaklaşımla dinlenme, insanların boş zamanlarına isteyerek katıldıkları ve bireysel olarak tatmin oldukları bir dizi faaliyet olarak tanımlanabilir.²⁴ Daha kaliteli ve anlamlı bir yaşam için insanların ihtiyaçları ve istekleri doğrultusunda kullanılacak bir araç haline gelmiştir. Genel olarak bu etkinliklere katılan kişinin yaşam koşullarının iyileştii kabul edilmektedir. Pozitif gevşeme insanlara mutluluk verir, böylece daha üretken ve sorunsuz bir yaşamı mümkün kılan benlik saygısı, özgüven ve uyumu artırır²⁵.

Kavramın daha kapsamlı olacak şekilde açıklanabilmesi için şu tanımlayıcı temel anlatımlar söylenmektedir.

1. Rekreasyon, boş zamanda yapılır ve bir iş değildir.
2. Rekreasyona katılan kişi; tamamen kendi isteği ile özgürce katıldığı ekinliklerde bulunur.
3. Rekreasyon etkinlikleri öncelikle bireysel ve sonrasında toplumsal yarar sağlamaktadır.
4. Rekreasyon, toplumsal değerlere asla ters düşmemektedir.
5. Rekreasyon faaliyetleri katılan kişiye endişe ve güvensizlik değil aksine zevk ve neşe verir.

Son zamanlarda rekreasyon etkinliklerine katılımın epeyce artmakta olduğu görölmüştür.

Rekreasyon etkinliklerine olan talepteki artış nedenleri;

- Serbest zamandaki artış,

- Kişi başına düşen gelir miktarındaki yükselme,
- Nüfustaki artış ve hareketlilik,
- Yenilenen sağlık bilinci ve entegre sağlık köyleri,
- Teknolojideki gelişmeler,
- Şehirleşmeye doğru eğilimler,
- Dünyanın globalleşmesi ile toplumun iletişim araçlarındaki gelişmesindeki artışın etkisi, reklamlar ve propaganda,
- Eğitim düzeyi ve kültür seviyesi artışı,
- Değer yargılarının değişmesi,
- İnsanların öz benlikleriyle ilgili bilinçlenmesi, çevre bilinci oluşması ve eko-turizm,
- Rekreasyon bilinci ve kültürü oluşması,
- Siyasi hegemonya ve bazı kurumların etkisi,
- Tüketici tercihlerinde değişimler olarak sıralanabilir²⁶.

2.2.2.Rekreasyonun özellikleri

Rekreasyon; fiziksel, duygusal, sosyal ve mental etmenleri içeren ve insanların serbest zamanlarında dâhil olmayı seçtikleri faaliyetlerdir¹⁸. Bu faaliyetler iç ya da dış mekânda gerçekleştirilenler olmak üzere iki gruba ayrılmaktadır. Ortak özellikleri ise duygusal ve entelektüel deneyimleri içeriyor olmalarıdır. Rekreasyon aktiviteleri, yaş, cinsiyet, hayat biçimi ve maddi gelir gibi parametrelerden etkilenmektedir ve bunlara bağlı olarak da değişkenlik göstermektedir. İçerisinde çok çeşitlilik bulunduran, kişilerin alaka, gereksinim, hedef ve katılım durumlarına göre ayrımlı anlayışlar oluşturabilen rekreasyonun özellikleri hakkında, ortak bir payda da buluşma zorlukları oluşmaktadır. Bunlar rekreasyonu, öteki faaliyetlerden ve tariflerden ayıran demirbaş birkaç özellik olarak söylenebilir²². Rekreasyonu diğer etkinliklerden ayıran özellikler aşağıda sıralanmıştır.

- Rekreasyon etkinliklerinin seçimi isteklilik ilkesiyle ilgisi bulunmalıdır.
- Rekreasyon, toplumun düşünsel ve yaşayış biçimine uygun olmalı ve toplumsal değerlerle zıtlık içermemelidir.
- Etkinliklere devam etme zorunluluğu bulunmalı tamamen bireyin isteği doğrultusunda olmalıdır.
- Rekreasyon evrensel olarak tatbik edilmelidir.

- Rekreasyon haz ve mutluluk sağlayan bir etkinliktir.
- Rekreasyon, bireyin kendisini anlatabilmesine olanak tanıyıcı etkinlikler sağlamalıdır.
- Rekreasyon, serbest sürelerde gerçekleştirilmelidir.
- Rekreasyon bir etkinlik gerektirir.
- Özgürlük hissi verir.
- Her yaştaki insanların faaliyetlere katılıma imkânı tanınmalıdır.
- Rekreasyon faaliyetlerinde öncelik bireye tanınmalıdır.
- Rekreasyonel etkinlikleri tüm mevsim ve iklim koşullarında icra edilebilirlik sağlamalıdır.
- Rekreasyon fiili, programlıya da programsız veya maharet sahipliğinden yoksun bireylerle veya düzenli olmayan her yerde uygulanabilmektedir.
- Rekreasyon, bir faaliyete dahil olunduğunda ikinci ya da daha fazla etkinliklere de ilgi duymaya başlamak ya da başka aktiviteler de gerçekleştirme imkânı sağlamaktadır.
- Rekreasyon birden çok türü olan etkinlikleri kapsar.
- Rekreasyonun tüm kişilere göre bir veya birden fazla hedef sunmaktadır.
- Rekreasyonel faaliyetlerin iştirakçiye kişisel ve toplumsal avantajlar sunması istenir.
- Rekreasyon etkinlikleri, iş bilirkişiler tarafından üstlenilir.
- Rekreasyon, rekreatif faaliyetlere katılım sonucu meydana gelen bir iştir²².

2.2.3.Rekreasyonun sınıflandırılması

Birey, hedefi ve bireysel talepleri ışığında etkinliklerde var olmayı onaylamışsa, bu gidişatta bir rekreasyon türü ortaya çıkmaktadır. Bütün fertler değışik amaçlar ve dürtüler içerisinde olduğı için buna bağılı olarak ayrımlı rekreatif faaliyetlerde olduğı da varsayılır ise, belirlenmiş bir gruplamanın oluşturulması da güçleşecektir²².

Rekreasyon, “orman rekreasyon, açık hava rekreasyonu, edilgen rekreasyon, sosyal rekreasyon, ticari rekreasyon, etkin rekreasyon, kırsal rekreasyon, estetik rekreasyon, entelektüel rekreasyon, kapalı yer rekreasyonu ve endüstriyel rekreasyon” biçiminde birçok farklı şekilde gruplara ayrılmaktadır²⁸.

Rekreasyon düşüncesi bakımından bir bölümleme yaparak şunları;

- Yapısal bölümlleme (kapalı yer ve açık hava),
- Yerel bölümlleme (kentsel ve kırsal),
- İçeriksel bölümlleme (aktif ve pasif),
- Zamansal bölümlleme (günlük ve tatil “tatil rekreasyonu ise, haftalık ve yıllık”) olarak ayırmıştır.

Verilen bu bölümllemenin yanı sıra rekreasyonu; amaçlarına göre, türlü ölçütlere göre ve belirli eylem ve eylemsizlik durumlarına bakarak da sınıflandırmak muhtemeldir²².

2.2.4.Maksatlarına göre rekreasyonun sınıflandırılması

- Sanatsal maksatlı,
- Dinlenme maksatlı,
- Sportif maksatlı,
- Toplumsal maksatlı,
- Turizm maksatlı,
- Kültürel maksatlı rekreasyonlar şeklinde bölümlenmiştir²².

2.2.5.Çeşitli kriterlere göre rekreasyonun sınıflandırılması

- Yaş faktörüne,
- Faaliyete katılanların sayısına,
- Zamana,
- Kullanılan mekâna,
- Sosyolojik muhtevaya göre sınıflandırma yapmak mümkündür²².

2.2.6.Özel işlevleri dikkate alınarak belirli eylem ve durgunluk hallerine göre ya da işlevsel bakımdan bölümlendirilmesi

- Orman rekreasyonu,
- Fiziksel rekreasyon,
- Estetik rekreasyon,
- Uluslararası rekreasyon,
- Sosyal rekreasyon,
- Ticari rekreasyonu olarak bu grup bölümlendirilmiştir²².

2.2.7.Rekreasyona duyulan ihtiyaçların nedenleri

Rekreatif faaliyetlere çok fazla katılan kişilerle, bu etkinliklerden mahrum olan kişiler arasında sağlık durumu, bulunduğu etrafa ve yasalara karşı uyum açısından önemli değişiklik göstermektedir. Rekreatif etkinlikler hayat standartlarını geliştiren ve yaşama anlam kazandırmak için var olan etkinliklerdir. Bu açıdan dünyanın her tarafında insan fiziksel, ruhsal ve toplumsal çıkarlar maksadıyla rekreatif etkinliklere katılmayı yeėlemektedir²⁷.

Rekreatif faaliyetler faal veya edilgen, bireysel veya toplulukla, din veya ihtiyaç, erkek veya kadın, kapalı veya açık yerlerde rastgele bir vakitte olabilecek faaliyetler olmasından ötürü bireylerin istirahat etmek, hoş vakit geçirmek ve ilerlemelerine yarayan ve kapsam yeri limitsiz tüm insanlara, tn sürelerde ve bütün ortamlarda hitap eden faaliyetlerdir. Böylece, etkinliklere katılım sayesinde insanlar kendilerini kanıtlama, güçlü yönlerini ortaya koyma ve geliştirme, yaratıcılıklarını artırma ve fiziksel ve zihinsel sağlıklarını koruma fırsatına sahip olurlar. Bu nedenle ülkemizde serbest zamanı değerlendirecek programlar geliştirmeye ihtiyaç duyuldu. Rekreasyon ihtiyaı kişiden kişiye farklılıklar gösterse de rekreasyona duyulan ihtiyaın nedenleri fiziksel, psikolojik ve toplumsal ihtiyaçlar başlıkları altında toplanabilir.

2.2.7.1.Fiziksel yararlar

Rekreasyon etkinlikleri kapsamında, bireylerin çoğu rekreatif gereksinimlerine yanıt olabilecek çeşitlilikte olan beden eğitimi ve spor etkinlikleri mühim bir yere sahiptir. Bu faaliyetler kişinin ağır ve tekdüze hareketlerinin sonucu olan problemlerin halleri için ve sıhhatli olarak din bir şekilde hayatlarını sürdürmesinde önemli roller yüklenmiştir. Bu maksatla, Amerika Birleşik Devleti'nde "PhysicalFitness" ve Almanya'da "TrimmDich" programları oldukça yaygın şekilleri ile rekreatif etkinlikler adı altında yürütüm ortamı olmuşlardır. Kişinin beden eğitimi ve sporla hoş bir fiziğe, fiziksel ve ruhsal sıhgate kavuşması ve bunun korunmasının mümkün bir süreç olduğunun bilinmesi, bu programların ortaya çıkmasının, evolsyonun ve yaygınlaşmasının temelinde ki ideaları meydana getirmektedir²².

Bunun yanı sıra, teknolojik ilerlemelerle doğrusal olarak artan makineleşme ve masa başı işler insanların günlük faaliyetlerindeki hareketliliği ve günlük enerji kullanımını kısıtlamıştır. Bu hareketsiz yaşam biçimi birçok fizyolojik rahatsızlığı da yanında ortaya çıkarmaktadır. Bu sorunlardan kurtulmanın en etkili yolu fiziksel aktivitelere

yönelmektir. Rekreasyon etkinlikleri içerisinde alan kaplamak ve özellikle faal rekreasyon sınıfında yer alan etkinlikler fiziksel aktiviteyi çoğaltmaktadır. Yapılan araştırmalar göstermiştir ki düzenli kalp ve dolaşım sistemi hastalıkları, fiziksel aktivite, şişmanlık, kolesterol, yüksek tansiyon, çeşitli kas ve eklem rahatsızlıkları gibi pek çok hastalığı önüne geçmede tesirlidir. Egzersizle sağlığı korumak bilimsel bir realitedir²⁹.

2.2.7.2.Psikolojik yararlar

Sağlık denilince genelde ilk aklımıza gelen beden sağlığımızdır. Oysa, sağlık bir bütündür ve ruh sağlığı da en az beden sağlığı kadar önemli bir yere sahiptir. Ancak günümüz toplumunda aile, okul ve iş hayatındaki sorunlar ve yoğun stres altında olma insanların sinir sistemini bozarak ruh sağlığı üzerinde olumsuz etkilere neden olmaktadır. Bu olumsuz etkilerden uzaklaşmak için insanlar farklı bir ortam içerisine girip motivasyonlarını artırmak isterler. Bunun için en iyi yol ise rekreasyon faaliyetlerine katılmaktır. Rekreasyon etkinliklerinin çeşitliliği temsil etmesi, değişik ve olumlu psikolojik neticeler doğurmaktadır³⁰.

Rekreasyona katılım için duyulan psikolojik ihtiyaçları şu şekilde sıralayabiliriz:

- Kişisel beceri ve yeteneğin gelişmesi,
- Ruhsal gerginlikleri giderilme isteği,
- Motivasyon artırmak ve mutlu olmak,
- Bireyin kendini tanıması ve kimliğini tanımlayabilmesi,
- Entelektüel hayatı geliştirmek,
- Çalışma verimini yükseltmek,
- Bir statüye sahip olmak,
- Yalnızlığı gidermek için grup halinde etkinliklere katılma isteği,
- Sosyalleşme istekleridir³⁰.

2.2.7.3.Toplumsal yararlar

Gün geçtikçe gelişen ve çağdaşlaşan topluluk hayatı bir yandan insanların refah düzeyini çoğaltırken, öte taraftan bireylerin yalnızlaşmalarına ve kendi iç benliklerine dönmelerine sebebiyet vermektedir. Bunun yanında yaşanan maddi buhranların, eğitim, din, dil, ırk, kültür vb. ayrımlılıklar bireylerin arasına gün geçtikçe mesafe koymaktadır. Oysa, insan doğası gereği sosyal bir varlıktır ve insan ihtiyaçları yalnızca fizyolojik ihtiyaçlardan değil, sosyal ihtiyaçlardan da meydana gelmektedir. Bu bağlamda, rekreasyon etkinlikleri insanların sosyalleşmelerinde hatırı sayılır bir önem arz

etmektedir. Rekreasyon etkinlikleri ile bireylerin ve toplulukların bir araya gelmesi toplumsal ilişkileri geliştirir, dayanışma ve yardımlaşmayı olanak tanır. Katılımcıların farklı ortamlara girmesi yeni arkadaşlar edinmesine olanak tanır. Ayrıca serbest hareket ve düşünce imkânı, dayanışma ve yardımlaşma ile demokratik bir toplumun yaratılmasını basitleştirir³⁰.

2.2.7.4.Rekreasyonun faydaları

Rekreasyona duymuş olduğumuz ihtiyaç, rekreasyon etkinliklerinin bireysel ve toplumsal olarak bizlere sağladığı yararlardan dolayı ortaya çıkmaktadır. Bahsi geçen yararlar şu şekilde sıralanabilir³¹.

- Kişisel beceri ve yeteneğin gelişmesini destekler.
- İnsanı mutlu eder.
- Fiziki sağlık gelişimi yaratır.
- Demokratik toplumun yaratılmasında imkân sağlar.
- Ruh sağlığı kazandırır.
- İnsanı sosyalleştirir.
- Ekonomik hareketi geliştirir.
- Çalışma başarısı ve iş verimin artırır.
- Toplumsal dayanışma ve bütünleşmeyi sağlar.
- Rekreatif etkinlikler, insanın her yaş dönemindeki yaratıcılık gücünün ilerlemesine olanak sağlar³¹.

Düzenli bir şekilde boş zaman faaliyetlerine ortak olan bireylerde; kendine güven duyma, özgür düşünce yapısında ilerleme, farkındalık düzeyinde artış ve yaşam becerileri hakkında da gelişim araştırmalar ile tespit edilmiştir.

2.2.7.5.Rekreasyona katılımı engelleyen faktörler

İnsanların boş zamanı değerlendirebilmeleri için bulundukları konum oldukça önemli bir faktördür. İkamet edilen yer, rekreasyon faaliyetlerine katılımı ya da katılımı engelleyen durumlar konusunda anlamlı bir değişken olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu sebepten konutların darlığı ve tabiattan uzaklaşma gibi nedenler boş zaman faaliyetlerine iştirak etmenin önünde engeller meydana getirebileceği gibi bunun yanı sıra, kent yaşantısının seri yol alan ilerleyişi ve kalabalık, teknolojik gelişimler gibi sebeplerle de rekreasyonel faaliyetlere katılımındaki engelleri meydana getiren nedenlerden yalnızca bir kısmıdır. Bu gibi engeller bireylerin enerjilerini olması

gerektiğinden çok harcayıp rahatlayamamalarına ve türlü kabiliyetlerini açığa çıkaramıyor olmalarının nedenidir. Bu platformda, kişi öz benliğini devamlı baskı ve stres altında olduğunun farkına varmaktadır. Bilhassa da dış gruptaki insanlar için olduğundan çok devinimler, yeni deneyimler yaşama ve varyasyon gereksinimi, türlü sıkıntı ve problemlere vuku bulmaktadır²².

Ülkemizde gençliğin rekreasyonel kısıtlayıcılarının başında; ekonomik yetersizlikler, kaynaşamamaya ve gerekli olan terbiyenin elde edilememesi gibi hadiselerin rol aldığını bizlere hatırlatmıştır³¹. Ortaöğretim ve üniversite öğrencileri hakkında yapılan araştırmalarda da gençlerin boş zamanlarını nasıl değerlendirmeleri gerektiğini bilmedikleri veya faydası olmayan çeşitlilikte etkinliklerle meşgul olduklarını, lakin olanak olması halinde de pek fazla etkin faaliyetlere katılım göstermeye istekli oldukları belirtilmektedir³².

2.2.7.6.Rekreasyon ve spor

Rekreasyon ve sporla ilgili birçok tanımlama bulunmaktadır. Rekreasyonun tanımlarının ortak noktaları incelendiğinde ise rekreasyon, kişilerin zorunlu ihtiyaçlarını giderdikleri zaman dışında kalan serbest zamanları içinde kendi hür düşünceleriyle tek başına veya grup ile mutluluk duyarak yapabildikleri ve sonuç olarak eğlenebildikleri, dinlenebildikleri, fiziksel ve ruhsal bir canlanma ile yeniden var olduklarını hissedebildikleri ve haz duygusuna sahip oldukları faaliyetlerin bütünü olarak tanımlanabilir³³.

Spor tek veya grup olarak yapılan, genellikle rekabete dayanan, bedensel ve zihinsel olarak gelişimi sağlayan, eğlendirici ve eğitici bir faaliyettir. Spor, kişinin natürel ortam ve sosyal çevre halinde elde ettiği yetenekleri geliştirir. Belli standartlar altında tam zamanlı olarak ya da boş zaman değerlendirmek için yapılır. Toplumu bütünleştiren kültürel ve dayanışmacı bir olgudur. Spor insanın içindeki saldırgan duyguya karşı barışçıl rahatlatma imkânı verir. Kişilerin saldırgan duyguyu bastırarak rekabet etmesini sağlar. Aynı şekilde spor, egzersiz ve oyunun birleşiminden oluşmuştur. Gerçek spor, insanın kabiliyetlerini gün yüzüne çıkarmak için birincil araçtır. Spor kitlelerin afyonudur, belki de farklı görüşleri bir araya getirebilmek için en etkili yöntemdir. Bazılarına göre ise toplumsal bir ihtiyaç olarak değerlendirilir. Bunun yanında sağlıklı yaşamın sırrıdır. Bazıları sporu motive edici bir hareket olarak görürken bazıları da savaş veya reklam aracı olarak anlamışlardır³⁴.

İnsanların spora ilk başladığı zamanların, çalışma hayatlarının olmadığı boş zamanlara denk geldiği unutulmaması gereken bir husustur. Çünkü spora ilk önce bir boş zaman etkinliği olarak başlanılmıştır, sonrasında ise amaçlara bağlı olarak değişmiştir. Aktif olarak yapılan spora toplumun farklı kesimlerinden insanlar çekilmiş ve sporu, toplum arasında yaygınlaştırmanın bir çözüm olarak kabul edildiği görülmüştür. İlk başlarda eğlence amaçlı ve rekreatif bir aktivite olarak yapılan spor ilerleyen zamanlarda profesyonel nitelikler ile gerçekleştirilmektedir. Spor, rekreasyonun kapsamlı, çeşitli ve ilgi seviyesi yüksek alanlarından biri olarak görülmektedir. Spor ve rekreasyon sürekli etkileşim halindedir ve birbirlerini etkileyerek desteklemektedirler. Kişilerin rekreatif etkinlik gereksinimlerini gidermede spor yardımcı olurken; sporun halk arasında yayılmasında, sportif açıdan başarıların elde edilmesine ve böylece tanınmasına da karşılıklı olarak rekreasyon yardımcı olmaktadır²².

2.3.Merak

2.3.1.Merakın tanımı

Merak duyusunun doğuştan gelmediği, fakat insan beyninde öğrenme faaliyetlerinin harekete geçmesiyle uyarıldığı bilinen “kaudat” çekirdeğindeki nöronların harekete geçmesiyle uyarıldığı bilinmektedir. Merakın bebekken mırıldanma yada yaş ilerledikçe işaret etme ile soru sorma şeklinde kendini gösterdiği veya çevresel uyarıcılar ile beslendiği, özellikle ailenin çocuğuna bebeklikten başlayarak gösterdiği tepkilerin, dijital dünyanın merakı geliştireceği ve körelteceği gibi açıklamalara ulaşılmaktadır³⁵. Merak insanın hayatta kalması ve büyümesi için kritik öneme sahiptir. Yaygın olarak belirsiz, karmaşık ve yeni olayları takip etme, tanıma veya keşfetme arzusu olarak tanımlanabilir. Merak tüm canlıların doğasında var olan güçlü bir güdüdür³⁶. Merak güdüsünün başında, öğrenme potansiyeli bulunan bir durumu anlamaya çalışmak vardır. Birey merakla yeni deneyimler arama arzusu gösterir ayrıca ne olacağını da görmek ister. Nasıl reaksiyon verildiğini keşfetmeye çalışır³⁷. Yeni neslin gelenekçi yaklaşımdan uzaklaşıp yenilikçi tavırlar sergilemesinin, merak ve keşfetme arzularını bile tetiklediği öngörülmektedir. Farklı bir deyişle evrenin kendini yenilediğini fark eden insanoğlu çağa ayak uydurmak ve çağın gerisinde kalmamak için bilgi edinme yollarına daha fazla başvurmuştur.

Merak; bir şeyi anlamak yahut öğrenmek için duyulan istektir³⁸. Özellikle bu dürtü yeni ve ilginç şeyleri araştırma, inceleme, bilgi toplamaya yöneliktir. Bu motivasyon; hayvanlarda ve küçük çocuklarda çevreyi keşfetme, önüne çıkan, eline geçen her şeyi ısırma, eline alma, tadına bakma, koklama ve benzer biçimde davranışlarla kendiliğinden ortaya çıkar. Bu haliyle merak, insandaki temel öğrenme biçimlerinden birisidir ve 3-4 yaşlarındaki çocukların “Bu ne?” gibi bitip tükenmez sorularıyla doruğa ulaşır. Çok erken yaşta 22 başlaması ile hayvanlarda da gözlenmesi nedeniyle genellikle merakın doğuştan, öğrenilmemiş bir güdü olduğuna inanılır. Fakat Psikanalizde Freud bunun bakma içgüdüsünün yüceltilmiş bir türü olduğunu savunmuştur³⁹. “Bireyler çok küçük yaşlardan itibaren etrafında karşılaştıkları olaylarla alakalı merak duygusu yaşar ve bu olaylar karşısında çeşitli sorular sorarlar. İnsanın temel özelliklerinden biri olan ve çocukluk çağında daha belirgin olan merak; bireyleri sorgulamaya yönlendirir⁴⁰. Bu bilgilerden yola çıkılarak ev ortamındaki çocuklar, anne-babanın konuşmaları ve davranışları neticesinde ilk olarak ebeveynlerine sorular sormaya başlar. Özellikle konuşmaya başladığı andan itibaren merakının arttığı, artan merakı ile de öğrenmeye başladığı döneme adım atmış bulunur.

Çocukluk döneminde çocukların meraklarını gidermek için sürekli çevrelerini araştırıp, incelediklerini belirtmektedirler^{41,42}. Bu bilgiler ışığında evde başlayan merak dürtüsü, yaştan ilerlemesiyle doğayı, hayvanları ve dış dünyayı tanımasıyla birlikte keşfetme dürtüsüyle de tanışma imkânını da sunacaktır.

Yetişkin gerçekliğinin ve bakışının oluşmasında; kültürel bilinçaltı, kazandırılmış değerler, bilgiler, edinilmiş tecrübeler, önyargılar etkili olmaktadır. Çocuklar yetişkinlerin sahip olduğu bilgi, tecrübe gibi özelliklere sahip olmadığından dolayı ön yargılardan uzaktır. Yetişkinler gibi bu etkenlere göre gerçekliği değiştirmemekte ve yaşamı yetişkinden farklı algılamakta; evreni, nesnel gerçekliği kendi bakış açısıyla değerlendirmektedir. Çocuklar; merak uyandıran, heyecan verici yaşantılar içerisinde kendi öznel duygu ve düşüncelerini, kendi dünyasına özgü davranış ve duyarlılıklarını ortaya koyar. Dolayısıyla çocuğun kendi gerçeklik algısına bağlı değerlendirmeleri saf, doğal, samimi, açık ve önyargısızdır. Bu nedenle daha inandırıcı ve düşündürücüdür. Çocuk gerçekliğini doğuran çocuk bakışı, yetişkin dünyasının genel kavram ve değerlerinin, yeniden değerlendirilmesi için de fırsatlar sunmaktadır⁴³. Bu bilgilere bakıldığında; merak bakımından çocuklar ve yetişkinler arasında ciddi bir fark bulunmaktadır. Aslında çocukların bu yaşlarda merak ettikleri ve keşfetmeye çalıştıkları

her olay ilerideki yaşantılarında onların toplum içinde kimlikleri oluşturacak ve tüm yaşantıları boyunca bu kimlik ve benlik ile hareket etmelerini sağlayacaktır.

Kimlik kazanmaya karşı rol karmaşası normatif ergenlik sırasında oluşmasıyla birlikte sadece o dönemle sınırlı olmayıp; en uygun kimlik gelişimi için ergenler meraklı olmalı ve toplumsal rolleri keşfetmek adına bir çok faaliyetlerde bulunmalıdır. Yapılan faaliyetler kişinin biyolojik ve psikolojik yetenekleri ve ilgi alanlarını öğrenme adına katkı sağlayabilmektedir. Böylece, ergenler proaktif meraklı olma, daha iyi bir toplumsal düzen ya da başarıyla kendilerini bulma ve öğrenme için kendi imkanlarını keşfetme konusunda daha istekli olmaktadır⁴⁴. Merak yeni bilgi elde etmeye yönelik, istek ve keşif amaçlı davranışları motive eden yeni duyumsal tecrübe olarak tanımlanmaktadır. Ayrıca merak öğrenmeye özgü bir ön şart olarak kabul edilebilmektedir⁴⁵. Merak sayesinde ortaya çıkan bu öğrenme, her defasında bireyin özgüvenini ve motivasyonunu artırmasına, kazandığı deneyim ise bilgi edinmesine ışık tutacaktır.

Bununla birlikte, merakın birey üzerindeki kısa erimli işlevlerinden birisi daha çok öğrenmesini, keşfetmesini ve bir öğeye yada olaya dikkatini yoğunlaştırmasını kolaylaştırmaktır. Uzun erimli olarak ise bilgi ve yeterlik sağlamaktadır. Merak keşfetmeyi veya keşfi sürdürme eylemini tetiklemektedir⁴⁶. Merakın; yeni bilgi edinmeye yönelik keşif amaçlı davranışları motive eden yeni duyumsal tecrübeler olduğu⁴⁷. Merak, kişilik psikolojisi içinde dikkati çeken bir özellik olarak ilgi odağı olmuştur. Bireyi yeni bir alan çevirir yada keşfetmesini sağlar⁴⁸. Merak kavramı kısa süreli fonksiyonu açısından bakıldığında öğrenme ve keşfetme eğilimi sağlarken; uzun süreli fonksiyonları arasında ise bilgi ve yeterlik sağladığı ifade edilmektedir. Böyle bir durumda merak eğilimi yüksek olan bireylerin, amaçlı ve kasıtlı biçimde yeni ve zorlayıcı tecrübeler arayarak, öğrenmeye ve becerilerini geliştirmeye açık oldukları belirtilmektedir⁴⁹. Bu nedenle hayal gücü yüksek, üretkenliği fazla olan bireylerin merak eğilimlerinin daha fazla olduğunu söyleyebiliriz. Bireyin merak ettiği konuları konuşması, dile getirmesi, düşündüğü konu hakkında fikirler yürütmesi ve çözüm bulmaya çalışması bireyin ufku genişleteceği gibi merakın gerçek anlamda keşfetmeye ışık tutacağı fikrini kabullenip, benimsemesinde de yol gösterici olacaktır.

İnsan bilincini anlamak merakı anlamak açısından çok önemlidir. Merak aynı zamanda bir dil yüklüdür. Merak edebildiklerimizin limiti dilimizle ifade edebildiğimiz ve ifade etmeye giriştiğimiz düşüncelerle sınırlıdır. Merak, bireyin ifade

edebilme ve dili kullanma kabiliyetiyle sınırlıdır. Dili kullanma ve dili kullanabilme kabiliyeti ne kadar genişse merakın ufku da o kadar genişir. Kelime dağarcığımızı ne kadar yeni terimler, konseptler, fikirler getirip geliştirebilirsek, merakımızın limitlerini de o kadar genişletiriz⁵⁰. Bilgiye yönelik merakın sadece yoksunluk hissiyle değil, aynı zamanda ilgi hissiyle de açıklanabileceğini öne sürmüşlerdir. Ayrıca eğitimde başarı ve güdüleme gibi önemli değişkenlerin bilgiye yönelik merakla ilişkili olma potansiyeline sahip olduğu ifade edilmiştir^{51,52}. Merak etme dürtüsü ve merak edilme arzusu ile sosyallik arasında determinist bir bağlantı vardır. Birey merak ettikçe/edildikçe sosyalleşmekte; sosyalleştikçe merak etmekte/edilmektedir. Merak edilmemek, bireyde umursamazlık, ilgisizlik ve önemsenmemesi gibi olumsuz duygulara yol açabilmekte; bu da stres, depresyon veya asosyallik gibi pek çok psikonevroz bozukluklara neden olabilmektedir. Bu nedenle, sağlıklı ruhsal hayat ile toplumsal hayat açısından merak etmek/edilmek bir gereksinim olup memnuniyet vericidir⁵³. Bireyde merakın ortaya çıkması ve yaşamda fonksiyonel bir şekilde kullanılabilmesi için biyolojik ve psikolojik bir enerjiye gereksinim duyulduğu söylenebilir. Bu enerjinin kaynağı ise öznel zindelik değişkeni olabilir. Çünkü bireyin var olan duygusal yapısının pozitif yönde gelişimini sağlayan öznel zindelik, bireyin enerji dolu, coşkulu, canlı, neşeli, uyarılmışlık düzeyi yüksek ve dinamik olmasını ifade eder⁵⁴.

2.4.Sorgulama Becerileri

2.4.1.Sorgulama becerilerinin tanımı

Sorgulama, “Bir konuyu sorular sorup yanıtlar vererek araştırma” şeklinde tanımlanmaktadır⁵⁵. Sorgulama becerilerini, John Dewey “sorgulayıcı öğrenme becerileri” olarak açıklamıştır. Sorgulayıcı öğrenme becerileri öğrenmek istenilen konuda sorular sorma, yanıtları inceleme, bir takım konularda bilgileri bir araya getirirken yeni bilgiler ortaya çıkarma ve mevcut olanları tecrübeyle konuşarak yeni öğrenilen bilgilerin bir yansımasıdır⁵⁶. Çocuklar doğaları gereği sorular sorar, keşfeder ve dünyayı anlarlar. Bu süreçte sorgulama, onların yetiştirilmesinde yaşam boyu gelişimlerini sağlayıcı önemli bir anahtardır⁵⁷. Tüm yaşantısı boyunca kazanmış olduğu bu deneyimler sayesinde, hayatın gerçeğini yakalama şansısını da kazanmış olacaktır. Düşünmek ve sorgulamak felsefenin doğuşuyla birlikte oldukça fazla karşılaştığımız bir olgu olarak karşımıza çıkmaya devam ettiği görülmektedir. Felsefenin temelini

oluşturan sorgulama ile merak ve keşfetme bireyin toplumları ve kendini anlamasına da imkan sağlayan en büyük etkenlerden olduğu varsayılmaktadır.

Sorgulama becerisi, soru sormanın, yanıtları algılamının, değerlendirmenin ve yorumlamanın bilgisini içerir. Değerlendirme ve yorumlama kendi kendine öğrenme sürecinin de bir parçasıdır. En eski öğrenme-öğretme metotlarından biri olan sorgulamanın tarihi Sokrat'a kadar dayanmaktadır. Öyle ki Sokrat'ın öğrencilerini, onlara bildiklerini anlatmak yerine, düşündürücü sorular yönelterek eğittiği bilinmektedir⁵⁸. Bir bireyin bir alanda sorgulama yapabilmesi o alana merak duymasına bağlanabilir. Çünkü merak, modern çağın başlarında hayret, şaşma, hayranlık, ilgi, enderlik gibi kavramlarla alakalı olduğu düşünülse de, esasen yeni ve enteresan şeyleri araştırma, inceleme, bilgi toplama isteğidir⁵⁹. İlk düşünürler olan filozoflardan beri bilgi, hakikat, yorum, adalet, devlet, vb. üzerine sorgulamalar yapılmıştır. Aristo'nun düşünme yetisinin erdemlerine değinmesi, Sokrates'in sorgulamaya bilgisizliğin bilincinden başlaması, Protagoras'ın göreceli şüpheciliği, Heraklitos'un akış teorisini savunması farklı bir deyişle her şeyin sürekli değiştiğini söylemesi ve aynı zamanda sofistlerin şüpheciliğinin en büyük dayanağı olması, sorgulama eyleminin tarihsel varlığını bir parça da olsa göstermektedir⁶⁰. İlk düşünürlerden itibaren, bilgiye ulaşmaya çalışan bireylerin düşünmesi, sorgulaması, farklı bakış açıları bulmaya yönelmesi bu nedenledir. Evrenin kendisini sürekli yenilemesi, bireylerin sorgulamayı alışkanlık haline getirmelerini sağlarken, bir yandan da beyninin işleyişi hakkında fikir vermektedir.

Bilim ve Teknoloji Çağı'nda, insan beyninin işleyişinin gizemi çözüldükçe, davranışlarımızın sebepleri anlaşıldıkça, toplumların kavramları ve düşünce yapıları da değişmektedir. Böylece yeni bir toplum, yeni bir bilim insanı, yeni bir eğitim öğretim, yeni bir öğretmen ve yeni bir öğrenci modeli gündeme gelmektedir. Günümüzde bilgiyi üreten, bilgiye ulaşan ve bilgiyi kullanan insanlara ihtiyaç duyulmaktadır. Bir başka deyişle, teknolojik anlamda meydana gelen değişime ayak uydurabilmek için bireylerin; araştıran, sorgulayan, problem çözebilen, eleştirel düşünebilen, öğrenmeyi öğrenen, bilgiyi üretebilen, kreatif, esnek, teknolojiden faydalanabilen, düşündüklerini kolayca ifade edebilen, ekip çalışması yapabilen özelliklere sahip olmaları gerekir⁶¹. Bu nedenle teknoloji çağını yakalayabilen bireylerin sorgulama becerilerinin gelişmişlik göstermesi, bireylerin daha özgür düşünmesi, çözüm odaklı olması, öğrenme yetilerinin gelişmesine fayda sağlayacaktır. Teknolojik gelişmelerle birlikte kitap, dergi, gazete vb. kaynaklara

birey sanal ortamdan ulaşabilmektedir. Kolayca ve yorulmadan ilgilendiği, istediği bilgiye bu sayede ulaşan bireyler öğrenme konusunda kendini geliştirdiğini ve bunu tek başına yapabildiğini fark eder. Bu sayede başarabildiğini, öğrendiğini görmesi, özgüven duygusunun gelişmesine yardımcı olur.

Bireyin kendi kendine öğrenme sürecine bir çok yönü ile hakim olabilmesi, kendine olan güvenini, motivasyonu artırır ve ona özerklik sağlar. Ayrıca kendi kendine öğrenme süreci bireyin araştırma ve sorgulama becerisinin gelişmesine de katkı sağlamaktadır⁶². Birey, sorgulama aracılığıyla yeni bilgilere ulaşabilir, bu yeni bilgiler ışığında yeni öğrenmeler gerçekleştirebilir. Bu şekilde sorgulayarak kendi kendine öğrenmesini de gerçekleştirmiş olur. Çünkü burada bilgiye erişen, bilgiye ulaşma metodunu belirleyen, aldığı bilgiyi yapılandırarak değerlendiren öğrenenin kendisidir. Sorgulamanın öğrenciyi zihinsel olarak aktifleştirerek, aktif öğrenmeye ve düşünmeye teşvik etmesi de soru sormayı aktif öğrenmede en önemli yöntemlerden biri haline getirmiştir⁵⁸.

3.AMAÇ VE YÖNTEM

3.1.Araştırmanın Modeli

Araştırma, mevcut durumu ortaya çıkarmayı amaçlayan betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, müdahale edilmeksizin kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır⁶³.

Araştırmada katılımcıların sorgulama becerilerinin belirlenmesi için Sorgulama Becerileri Ölçeği ile merak ve keşfetme düzeylerinin belirlenmesi için Merak ve Keşfetme Ölçeği kullanılmıştır.

3.2.Araştırmanın Grubu

Araştırma Grubunu, Düzce İli Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü'nde çalışan ve staj yapan personellerden oluşan 235 kişi oluşturmaktadır.

Örneklem grubunun demografik özelliklerine ilişkin bulgular

Tablo 1.Araştırmaya katılanların frekans ve yüzde dağılımları

Değişkenler	Kategoriler	N	%
Cinsiyet	Kadın	133	56,6
	Erkek	102	43,4
	Toplam	235	100,0
Yaş	18-23	44	18,7
	24-29	25	10,6
	30-34	77	32,8
	35-39	61	26,0
	40 ve üzeri	28	11,9
	Toplam	235	100,0
Eğitim Durumu	Lise	94	40,0
	Üniversite	141	60,0
	Toplam	235	100,0
Meslek	Stajyer	41	17,4
	Kamu Çalışanı	140	59,6
	İşçi	54	23,0
	Toplam	235	100,0
Gelir Durumu	0-2000 TL	46	19,6
	2001-3000TL	39	16,6
	3001-4000TL	63	26,8
	4001-5000TL	56	23,8
	5001 TL ve üzeri	31	13,2
	Toplam	235	100,0
Takip Edilen Kaynak	Sosyal Medya	151	151
	Diğer	84	84

	Toplam	235	100,0
Branş	Futbol	54	23,0
	Basketbol	26	11,1
	Voleybol	34	14,5
	Tenis	28	11,9
	Diğer	93	39,6
	Toplam	235	100,0
Spor Geçmişi	Hiç	44	18,7
	0-2 Yıl	51	21,7
	3-5 Yıl	43	18,3
	6-8 Yıl	25	10,6
	9-11 Yıl	27	11,5
	12 Yıl ve Üzeri	45	19,1
Branş Seviyesi	Toplam	235	100,0
	Amatör	186	79,1
	Profesyonel	49	20,9
Spor Yapma Durumu	Toplam	235	100,0
	Evet	149	63,4
	Hayır	86	36,6
	Toplam	235	100,0
Rekreasyon Faaliyetlerine Katılma Sıklığınız	Her gün	21	8,9
	Haftada 1 kez	91	38,7
	On beş günde 1 kez	32	13,6
	Ayda 1 kez	51	21,7
	Senede 1 kez	40	17,0
	Toplam	235	100,0
Rekreasyon etkinliklerine hangi amaçla katılırsınız?	Merak	53	22,6
	Eğlenme	118	50,2
	Dinlenme	64	27,2
	Toplam	235	100,0
Hangi tür rekreasyon etkinliklerine katılırsınız?	Katılmıyorum	71	30,2
	Spor Müsabakaları izle	46	19,6
	Piknik/Doğa gezisi	65	27,7
	Diğer	53	22,6
	Toplam	235	100,0

N= Katılımcı Sayısı, %= Yüzdelik Dilim

Tablo 1’de araştırmaya katılan katılımcıların demografik bilgilerine ait verilere yer verilmiştir. Buna göre katılımcıların 102 (%43,4)’unun erkek, 133 (%56,6)’sinin kadın olduğu; 44 (%18,7)’sinin 18-23 yaş arası, 25 (%10,6)’sının 24-29 yaş arası olduğu, 77 (%32,7)’sinin 30-34 yaş arası, 61 (%26,0)’sının 35-39 yaş arası, 28 (%11,9)’unun 40 ve üzeri yaş olduğu; 94 (%40)’ının lise, 141 (%60)’ının üniversite, 41 (%17,4)’nün öğrenci, 140 (%59,6)’sının kamu çalışanı, 54 (%23,0)’ünün işçi olduğu; 46 (%19,6)’sının 0-2000 TL, 39 (%16,6)’sının 2001-3000 TL, 63 (%26,8)’inin 3001-4000 TL, 56 (%23,8)’inin 4001-5000 TL, 31 (%13,2)’sinin 5000 TL ve üzeri olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan katılımcıların rekreasyon etkinliklerini nereden takip edersiniz sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde katılımcıların 151 (%64,3)’ünün sosyal medyadan takip ederim, 84 (%35,7)’sinin diğer cevabını verdiği

görülmektedir. Araştırmaya katılan katılımcıların branş seviyeniz sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde katılımcıların 54 (%23,0)'ünün futbol, 26 (%11,1)'inin basketbol, 34 (%14,5)'inin voleybol, 28 (%11,9)'unun tenis, 93 (%39,6)'sının diğer cevabını verdiği görülmektedir. Araştırmaya katılan katılımcıların spor geçmişi sorusuna, verdikleri cevaplar incelendiğinde katılımcıların 44 (%18,7)'sinin hiç spor yapmadım, 51 (%21,7)'sinin 0-2 yıl, 43 (%18,3)'ünün 3-5 yıl, 25 (%10,6)'sının 6-8 yıl, 27 (%11,5)'inin 9-11 yıl, 45 (%19,1)'inin 12 yıl ve üzeri cevabını verdiği görülmektedir. Araştırmaya katılan katılımcıların branş geçmişi varsa seviyesi, sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde katılımcıların 186 (%79,1)'inin amatör, 49 (%20,9)'unun profesyonel cevabını verdiği görülmektedir. Araştırmaya katılan katılımcıların spor yapma durumunuz; sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde katılımcıların 149 (%63,4)'ünün evet yapıyorum, 86 (%36,6)'sının hayır yapmıyorum cevabını verdiği görülmektedir. Araştırmaya katılan katılımcıların rekreasyon faaliyetlerine katılma sıklığınız sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde katılımcıların; 21 (%8,9)'unun her gün, 91 (%38,7)'sinin haftada bir defa , 32 (%13,6)'sının on beş günde bir defa, 51 (%21,7)'sinin ayda bir defa, 40 (%17,0)'sinin senede bir defa cevabını verdiği görülmektedir. Araştırmaya katılan katılımcıların rekreasyon etkinliklerine hangi amaçla katılırsınız sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde katılımcıların; 53 (%22,6)'sının merak, 118 (%50,2)'sinin eğlenme , 64 (%27,2)'sinin dinlenme cevabını verdiği görülmektedir. Araştırmaya katılan katılımcıların hangi tür rekreasyon etkinliklerine katılırsınız sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde katılımcıların; 71 (%30,2)'sinin katılmıyorum, 46 (%19,6)'sının spor müsabakaları izlemek , 65 (%27,7)'sinin piknik/doğa gezisi, 53 (%22,6)'sının diğer cevabını verdiği görülmektedir.

3.3.Verilerin Toplanması

Veriler; 2019 Yılında Düzce İli Gençlik ve Spor İl Müdürlüğünde çalışan personellerden toplanmıştır. Ölçekler hem Microsoft form ortamında link haline getirilerek, hem de A4 kağıdına oluşturularak hazırlanmıştır. Çalışma için gerekli izin alınarak araştırma esnasında Gençlik ve Spor İl Müdürlüğünde izinli, raporlu veya farklı nedenlerde görevde bulunmayanlar hariç tüm personellere gerekli tüm bilgiler, araç ve gereçler verilerek tamamlanması ile toplanmıştır.

Araştırmayla ilgili belirlenen amaçlara ulaşabilmek için gerekli olan veri toplama araçları 3 aşamalı gerçekleştirilmiş ve sırası ile aşağıda verilmiştir.

a) Kişisel bilgi formu

Araştırmacı tarafından geliştirilen “Kişisel Bilgi Formu”,

b) Merak ve keşfetme ölçeği

Kashdan ve arkadaşları (2009) tarafından geliştirilen Merak ve Keşfetme Ölçeği’nin geçerlilik ve güvenirlik çalışması Acun, N, Kapıkıran, Ş. ve Kabasakal, Z.(2013) tarafından yapılmıştır. 5’li Likert tipi bir ölçek olup; 10 maddeli ve iki alt boyuttan (esneklik ve belirsizliği kabul etme) oluşmaktadır. Ölçeğin bazı maddeleri orta düzeyde (1, 2, 3, 6 ve 8), iki maddesi yüksek düzeyde (9 ve 10) ve üç maddesi çok yüksek düzeyde (4, 5 ve 7) ayırt edici bulunmuştur. Ölçeğin, bilgi ve yeni deneyim arama motivasyonu olan esneklik alt ölçeği (6 madde) ile günlük yaşamın yeni, belirsiz ve kestirilemez olanı keşfetme isteğini yansıtan, belirsizliği kabul etme (4 madde) alt ölçeği olmak üzere iki faktörlü bir yapıya sahip olduğunu göstermiştir. Esneklik Cronbach Alpha katsayısı=81, Belirsizliği kabul etme Cronbach Alpha katsayısı=68, Toplam Cronbach Alpha katsayısı=81 olarak ifade edilmiştir. Ölçekte, ters puanlanan madde bulunmamaktadır. Ölçek madde puanlaması (“1=Kesinlikle Katılmıyorum”, “2=Katılmıyorum”, “3=Kararsızım”, “4=Katılıyorum”, “5=Kesinlikle Katılıyorum”).

c) Sorgulama becerileri ölçeği

Akdan K.Ç ve Saracaloğlu A.S (2013) tarafından geliştirilen Sorgulama Becerileri Ölçeği 5’li Likert tipi bir ölçek olup, 3 Alt boyut (Bilgi Edinme, Bilgiyi Kontrol Etme ve Özgüven) ve 14 maddeden oluşmaktadır. Açımlayıcı faktör analizi sonucunda oluşan kararlı yapıda, ölçekte yer alan on dört madde üç faktör altında toplanmıştır. Ölçekte kalan 14 maddenin 6’sı ”Bilgi Edinme”, 5’i ”Bilgiyi Kontrol Etme”, 3’ü “Özgüven” faktöründe yer almaktadır. Faktör analizi sonunda ölçeğin faktörleri belirlenmiş ve faktörler kuramsal temel doğrultusunda adlandırılmıştır. Bilgi edinme Cronbach Alpha katsayısı=76, Bilgiyi kontrol etme Cronbach Alpha katsayısı=66, Özgüven Cronbach Alpha katsayısı=82, Toplam Cronbach Alpha katsayısı=82 olarak ifade edilmiştir. Ölçek madde puanlaması (“1=Hiçbir zaman”, “2=Nadiren”, “3=Arasıra”, “4=Çoğunlukla”, “5=Her zaman”).

3.4.Verilerin Analizi

Verilerin çözümlenmesinde, kişisel bilgiler için betimsel istatistik kullanılmıştır. Ölçek alt boyutlarına ve diğerk değişkenlere yönelik olarak normallik testi yapılmıştır. Verilerin normal dağılım göstermediği tespit edilmiştir ve bu nedenle non-parametrik test veri analiz yöntemleri kullanılmıştır. İki ölçeğin ilişki analizinde Spearman Korelasyon testi, ikili karşılaştırma analizinde Mann-Whitney U ve çoklu karşılaştırma analizinde Kruskal Wallis testleri uygulanmıştır. Bu araştırmadaki verilerin analizleri SPSS 22.0 Statistical Programme for Social Science) Programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Ölçek ve alt faktörleri için Cronbach Alpha yöntemi uygulanarak geçerlilik ve güvenilirlik değerleri elde edilmiştir.

4.BULGULAR

Çalışmanın bu bölümünde katılımcılara uygulanan ölçme araçlarından elde edilen verilerin analizi sonucunda ortaya çıkan bulgular sunulmaktadır. Bulgular, %95 güven aralığında ve 0,05 anlamlılık düzeyinde açıklanmıştır.

Tablo 2. Katılımcıların Sorgulama Becerileri, Merak Becerileri ve Diğer Değişkenlere Yönelik Genel Ortalama Değerleri

	N	$\bar{x}$	SS	Min.	Max.
Sorgulama bilgi edinme	235	3,9305	,55203	1,17	5,00
Sorgulama bilgiyi kontrol etme	235	3,4945	,63630	1,00	5,00
Sorgulama özgüven	235	3,7518	,85587	1,00	5,00
Sorgulama toplam	235	3,7365	,53616	1,07	5,00
Merak esneklik	235	3,7248	,58403	1,17	5,00
Merak belirsizliği kabul etme	235	3,0564	,68972	1,00	5,00
Merak toplam	235	3,4574	,55035	1,10	5,00
Cinsiyet	235	1,43	,497	1	2
Spor Yapma Durumu	235	1,37	,483	1	2
Branş Geçmişi Varsa Seviyesi	235	1,21	,407	1	2
Rekreasyon etkinliklerini nereden takip ettikleri	235	1,36	,480	1	2
Yaş	235	3,02	1,264	1	5
Eğitim Durumu	235	3,49	1,375	1	5
Meslek	235	2,05	,632	1	3
Gelir Durumu	235	2,94	1,311	1	5
Spor Geçmişi	235	3,32	1,780	1	6
Branş	235	3,34	1,621	1	5

Rekreasyon faaliyetlerine katılma sıklığı	235	2,99	1,284	1	5
Rekreasyon etkinliklerine katılma amacı	235	2,82	1,071	1	4
Rekreasyon etkinlik türü	235	3,43	1,143	2	5

N= Katılımcı Sayısı, $\bar{x}$ =Genel Ortalama, S.S= Standart Sapma

Tablo 2’de, 235 katılımcının bilgi edinme genel ortalaması $\bar{x}$ =3,9305, standart sapması ise ,55203. Bilgiyi kontrol etme genel ortalaması $\bar{x}$ =3,4945, standart sapması ise ,63630. Öz güven genel ortalaması $\bar{x}$ =3,7518, standart sapması ise ,85587. Esneklik genel ortalaması $\bar{x}$ =3,7248, standart sapması ise ,58403. Belirsizliği kabul etme genel ortalaması $\bar{x}$ =3,0564, standart sapması ise ,68972. Cinsiyet genel ortalaması $\bar{x}$ =1,43, standart sapması ise ,497. Spor yapma durumu genel ortalaması $\bar{x}$ =1,37, standart sapması ise ,483. Branş geçmişi varsa seviyesi genel ortalaması $\bar{x}$ =1,21, standart sapması ise ,407. Rekreasyon etkinliklerini nereden takip ettikleri genel ortalaması $\bar{x}$ =1,36, standart sapması ise ,480. Yaş genel ortalaması $\bar{x}$ =3,02, standart sapması ise 1,264. Eğitim durumu genel ortalaması $\bar{x}$ =3,49, standart sapması ise 1,375. Meslek genel ortalaması $\bar{x}$ =2,05, standart sapması ise ,632. Gelir durumu genel ortalaması $\bar{x}$ =2,94, standart sapması ise 1,311. Spor geçmişi genel ortalaması $\bar{x}$ =3,32, standart sapması ise 1,780. Branş genel ortalaması $\bar{x}$ =3,34, standart sapması ise 1,621. Rekreasyon faaliyetlerine katılma sıklığı genel ortalaması $\bar{x}$ =2,99, standart sapması ise 1,284. Rekreasyon etkinliklerine katılma amacı genel ortalaması $\bar{x}$ =2,82, standart sapması ise 1,071. Rekreasyon etkinlik türü genel ortalaması $\bar{x}$ =3,43, standart sapması ise 1,143 olarak görülmektedir.

Tablo 3. Sorgulama Becerileri İle Merak Ve Keşfetme Düzeyi Arasındaki Korelasyon Sonuçları

Sorgulama Becerileri Düzeyi			
	N	r	p
Merak ve Keşfetme Düzeyi	235	,358	,000*

N= Katılımcı Sayısı , p<0,05*

Tablo 3 incelendiğinde, sorgulama becerileri ile merak ve keşfetme düzeyleri arasında ($r=0.358$, $p<.000$) pozitif ve zayıf düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.

Tablo 4. Sorgulama Becerileri İle Merak Ve Keşfetme Düzeyi Alt Boyutları Arasındaki Korelasyon Sonuçları

	Bilgi Edinme		Bilgiyi Kontrol Etme		Özgüven		Esneklik		Belirsizliği Kabul Etme	
	r	p	r	p	r	p	r	p	r	p
Bilgi Edinme	1,000	.	,627	,000*	,442	,000*	,323	,000*	-,017	,794
Bilgiyi Kontrol Etme	,627	,000*	1,000	.	,370	,000*	,394	,000*	,168	,010*
Özgüven	,442	,000*	,370	,000*	1,000	.	,338	,000*	,191	,003*
Esneklik	,323	,000*	,394	,000*	,338	,000*	1,000	.	,469	,000*
Belirsizliği Kabul Etme	-,017	,794	,168	,010*	,191	,003*	,469	,000*	1,000	.

N= Katılımcı Sayısı , $p<0,05^*$

Tablo 4 incelendiğinde, sorgulama becerileri ile merak ve keşfetme düzeyleri alt boyutlarından bilgi edinme ve bilgiyi kontrol etme değerlerinin ($r=0.627$, $p<.000$) ilişki olduğu görülmektedir. Bilgi edinme ve özgüven değerlerinin ($r=0.442$, $p<.000$) olduğu görülmektedir. Bilgi edinme ve esneklik değerlerinin ($r=0.323$, $p<.000$) olduğu görülmektedir. Bilgi edinme ve belirsizliği kontrol etme değerlerinin ($r= -0.017$, $p<.794$) olduğu görülmektedir. Bilgiyi kontrol etme ve özgüven değerlerinin ($r=0.370$, $p<.000$) olduğu görülmektedir. Bilgiyi kontrol etme ve esneklik değerlerinin ($r=0.394$, $p<.000$) olduğu görülmektedir. Bilgiyi kontrol etme ve belirsizliği kabul etme değerlerinin ($r=0.168$, $p<.010$) olduğu görülmektedir. Özgüven ve esneklik değerlerinin ($r=0.338$, $p<.000$) olduğu görülmektedir. Özgüven ve belirsizliği kabul etme değerlerinin ($r=0.191$, $p<.003$) olduğu görülmektedir. Esneklik ve belirsizliği kabul etme değerlerinin ($r=0.469$, $p<.000$) olduğu görülmektedir.

Tablo 5. Katılımcıların Sorgulama Becerileri İle Merak Ve Keşfetme Ölçeklerinin Alt Boyutlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Mann Whitney U Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	S.O	U	Z	P
Sorgulama bilgi edinme	Kadın	133	108,72	5548,5	-2,403	,016*
	Erkek	102	130,10			
	Toplam	235				
Sorgulama bilgiyi kontrol etme	Kadın	133	116,97	6645,5	-,268	,789
	Erkek	102	119,35			
	Toplam	235				
Sorgulama özgüven	Kadın	133	114,71	6346	-,854	,393
	Erkek	102	122,28			
	Toplam	235				
Sorgulama toplam	Kadın	133	112,74	6084	-1,355	,175
	Erkek	102	124,85			
	Toplam	235				
Merak esneklik	Kadın	133	124,76	5883,5	-1,750	,080
	Erkek	102	109,18			
	Toplam	235				
Merak belirsizliği kabul etme	Kadın	133	119,49	6585	-,386	,699
	Erkek	102	116,06			
	Toplam	235				
Merak toplam	Kadın	133	123,33	6074	-1,375	,169
	Erkek	102	111,05			
	Toplam	235				

N= Katılımcı Sayısı, S.O= Sıra Ortalaması, p= Anlamlılık Değeri, p<0,05*

Tablo 5 incelendiğinde; katılımcıların sorgulama bilgi edinme alt boyutunda kadınların (S.O=108,72), erkeklerin (S.O=130,10) p değerinin (p<0,016) olduğu görülmektedir. p değerinin ,05'ten küçük olması istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu anlamına gelmektedir. Anlamlı farkın erkekler lehine olduğu görülmektedir. Katılımcıların sorgulama bilgiyi kontrol etme alt boyutunda kadınların (S.O=116,97), erkeklerin (S.O=119,35), p değerinin (p<0,789) olduğu görülmektedir. Katılımcıların sorgulama özgüven alt boyutunda kadınların (S.O=114,71), erkeklerin (S.O=122,28), p değerinin (p<0,393) olduğu görülmektedir. Katılımcıların sorgulama toplam puanında kadınların (S.O=112,74), erkeklerin (S.O=124,85), p değerinin (p<0,175) olduğu görülmektedir. Katılımcıların merak esneklik alt boyutunda kadınların (S.O=124,76),

erkeklerin (S.O=109,18), p değerinin ($p<0,080$) olduğu görülmektedir. Katılımcıların merak belirsizliği kabul etme alt boyutunda kadınların (S.O=119,49), erkeklerin (S.O=116,06), p değerinin ($p<0,699$) olduğu görülmektedir. Katılımcıların merak toplam puanlarında kadınların (S.O=123,33), erkeklerin (S.O=111,05), p değerinin ($p<0,169$) olduğu görülmektedir.

Tablo 6. Katılımcıların Sorgulama Becerileri İle Merak Ve Keşfetme Ölçeklerinin Alt Boyutlarının Spor Yapma Durumları Değişkenine Göre Mann Whitney U Testi Sonuçları

	Spor yapma durumları	N	S.O	U	Z	P
Sorgulama bilgi edinme	Evet	149	116,29	6152,000	-,511	,610
	Hayır	86	120,97			
	Toplam	235				
Sorgulama bilgiyi kontrol etme	Evet	149	120,66	6011,000	-,794	,427
	Hayır	86	113,40			
	Toplam	235				
Sorgulama özgüven	Evet	149	121,43	5895,500	-1,028	,304
	Hayır	86	112,05			
	Toplam	235				
Sorgulama toplam	Evet	149	119,79	6140,000	-,532	,594
	Hayır	86	114,90			
	Toplam	235				
Merak esneklik	Evet	149	123,09	5649,000	1,518	,129
	Hayır	86	109,19			
	Toplam	235				
Merak belirsizliği kabul etme	Evet	149	116,65	6206,000	-,404	,686
	Hayır	86	120,34			
	Toplam	235				
Merak toplam	Evet	149	119,52	6074,000	-,453	,453
	Hayır	86	115,36			
	Toplam	235				

N= Katılımcı Sayısı, S.O= Sıra Ortalaması, p= Anlamlılık Değeri, $p<0,05^*$

Tablo 6 incelendiğinde; katılımcıların sorgulama bilgi edinme alt boyutunda spor yapanların (S.O=116,29), spor yapmayanların (S.O=120,97), p değerinin ($p<0,610$) olduğu görülmektedir. Katılımcıların sorgulama bilgiyi kontrol etme alt boyutunda spor yapanların (S.O=120,66), spor yapmayanların (S.O=113,40), p değerinin ($p<0,427$) olduğu görülmektedir. Katılımcıların sorgulama özgüven alt boyutunda spor yapanların (S.O=121,43), spor yapmayanların (S.O=112,05), p değerinin ($p<0,304$) olduğu görülmektedir. Katılımcıların sorgulama toplam puanında spor yapanların

(S.O=119,79), spor yapmayanların (S.O=114,90), p değerinin (S.O=0,594) olduğu görülmektedir. Katılımcıların merak esneklik alt boyutunda spor yapanların (S.O=123,09), spor yapmayanların (S.O=109,19), p değerinin (p<0,129) olduğu görülmektedir. Katılımcıların merak belirsizliği kabul etme alt boyutunda spor yapanların (S.O=116,65), spor yapmayanların (S.O=120,34), p değerinin (p<0,686) olduğu görülmektedir. Katılımcıların merak toplam puanlarında spor yapanların (S.O=119,52), spor yapmayanların (S.O=115,36), p değerinin (p<0,453) olduğu görülmektedir.

Tablo 7. Katılımcıların Sorgulama Becerileri İle Merak Ve Keşfetme Ölçeklerinin Alt Boyutlarının Branş Geçmişi Değişkenine Göre Mann Whitney U Testi Sonuçları

	Branş seviyesi	N	S.O	U	Z	P
Sorgulama bilgi edinme	Amatör	186	117,57	4476,500	-,191	,848
	Profesyonel	49	119,64			
	Toplam	235				
Sorgulama bilgiyi kontrol etme	Amatör	186	113,39	3699,500	-2,038	,042*
	Profesyonel	49	135,50			
	Toplam	235				
Sorgulama özgüven	Amatör	186	115,07	4012,000	-1,299	,194
	Profesyonel	49	129,12			
	Toplam	235				
Sorgulama toplam	Amatör	186	114,67	3937,000	-1,466	,143
	Profesyonel	49	130,65			
	Toplam	235				
Merak esneklik	Amatör	186	111,44	3336,000	-2,899	,004*
	Profesyonel	49	142,92			
	Toplam	235				
Merak belirsizliği kabul etme	Amatör	186	116,29	4239,500	-,756	,450
	Profesyonel	49	124,48			
	Toplam	235				
Merak toplam	Amatör	186	112,96	3620,000	-2,217	0,027*
	Profesyonel	49	137,12			
	Toplam	235				

N= Katılımcı Sayısı, S.O= Sıra Ortalaması, p= Anlamlılık Değeri, p<0,05*

Tablo 7 incelendiğinde; katılımcıların sorgulama bilgi edinme alt boyutunda amatörlerin (S.O=117,57), profesyonellerin (S.O=119,64), p değerinin (p<0,848) olduğu görülmektedir. Katılımcıların sorgulama bilgiyi kontrol etme alt boyutunda

amatörlerin (S.O=113,39), profesyonellerin (S.O=135,50), p değerinin ($p<0,042$) olduğu görülmektedir. p değerinin 0,05'ten küçük olması anlamlı farkın olduğu anlamına gelmektedir. Anlamlı fark profesyonellerin lehinedir. Katılımcıların sorgulama özgüven alt amatörlerin (S.O=115,07), profesyonellerin (S.O=129,12), p değerinin ($p<0,194$) olduğu görülmektedir. Katılımcıların sorgulama toplam puanında amatörlerin (S.O=114,67), profesyonellerin (S.O=130,65), p değerinin ($p<0,143$) olduğu görülmektedir. Katılımcıların merak esneklik alt boyutunda amatörlerin (S.O=111,44), profesyonellerin (S.O=142,92), p değerinin ($p<0,04$) olduğu görülmektedir. p değerinin 0,05'ten küçük olması anlamlı farkın olduğu görülmektedir. Anlamlı fark amatörlerin lehinedir. Katılımcıların merak belirsizliği kabul etme alt boyutunda amatörlerin (S.O=116,29), profesyonellerin (S.O=124,48), p değerinin ($p<0,450$) olduğu görülmektedir. Katılımcıların merak toplam puanlarında amatörlerin (S.O=112,96), profesyonellerin (S.O=137,12), p değerinin ($p<0,027$) olduğu görülmektedir. p değerinin 0,05'ten küçük olması anlamlı farkın olduğu anlamına gelmektedir. Anlamlı fark amatörlerin lehinedir.

Tablo 8. Katılımcıların Sorgulama Becerileri İle Merak Ve Keşfetme Ölçeklerinin Alt Boyutlarının Haber Kaynakları Değişkenine Göre Mann Whitney U Testi Sonuçları

	Takip edilen kaynak türü	N	S.O	U	Z	P
Sorgulama bilgi edinme	Sosyal Medya	151	123,28	5545,000	-1,604	,109
	Diğer	84	108,51			
	Toplam	235				
Sorgulama bilgiyi kontrol etme	Sosyal Medya	151	122,84	5610,500	-1,473	,141
	Diğer	84	109,29			
	Toplam	235				
Sorgulama özgüven	Sosyal Medya	151	115,95	6033,000	-,624	,532
	Diğer	84	121,68			
	Toplam	235				
Sorgulama toplam	Sosyal Medya	151	121,48	5817,000	-1,052	,293
	Diğer	84	111,75			
	Toplam	235				
Merak esneklik	Sosyal Medya	151	121,45	5821,000	-1,048	,294
	Diğer	84	111,80			
	Toplam	235				
Merak belirsizliği kabul etme	Sosyal Medya	151	120,24	6004,000	,495	,450
	Diğer	84	113,98			
	Toplam	235				
Merak toplam	Sosyal Medya	151	121,41	5827,000	1,022	,202

	Diğer	84	111,87
	Toplam	235	

N= Katılımcı Sayısı, S.O= Sıra Ortalaması, p= Anlamlılık Değeri, $p<0,05^*$

Tablo 8 incelendiğinde katılımcıların rekreasyon aktivitelerini takip etme kaynaklarına göre; katılımcıların sorgulama bilgi edinme alt boyutunda sosyal medyadan takip edenlerin (S.O=123,28), diğer kaynaklardan takip edenlerin(S.O=108,51), p değerinin ($p<0,109$) olduğu görülmektedir. Katılımcıların sorgulama bilgiyi kontrol etme alt sosyal medyadan takip edenlerin (S.O=122,84), diğer kaynaklardan takip edenlerin (S.O=109,29), p değerinin ($p<0,141$) olduğu görülmektedir. Katılımcıların sorgulama özgüven alt sosyal medyadan takip edenlerin (S.O=115,95), diğer kaynaklardan takip edenlerin (S.O=121,68), p değerinin ($p<0,532$) olduğu görülmektedir. Katılımcıların sorgulama toplam puanlarında sosyal medyadan takip edenlerin (S.O=121,48), diğer kaynaklardan takip edenlerin (S.O=111,75), p değerinin ($p<0,293$) olduğu görülmektedir. Katılımcıların merak esneklik alt boyutunda sosyal medyadan takip edenlerin (S.O=121,45), diğer kaynaklardan takip edenlerin (S.O=111,80), p değerinin ($p<0,294$) olduğu görülmektedir. Katılımcıların merak belirsizliği kabul etme sosyal medyadan takip edenlerin (S.O=120,24), diğer kaynaklardan takip edenlerin (S.O=113,98), p değerinin ($p<0,450$) olduğu görülmektedir. Katılımcıların merak toplam puanların sosyal medyadan takip edenlerin (S.O=121,41), diğer kaynaklardan takip edenlerin (S.O=111,87), p değerinin ($p<0,302$) olduğu görülmektedir.

Tablo 9.Katılımcıların Sorgulama Becerileri İle Merak Ve Keşfetme Ölçeklerinin Alt Boyutlarının Yaş Değişkenine Göre Kruskal Wallis-Testi Sonuçları

	Yaş	N	S.O	P
Sorgulama bilgi edinme	18-23	44	106,85	0,155
	24-29	25	102,22	
	30-34	77	120,64	
	35-39	61	117,46	
	40 ve üzeri	28	143,52	
	Toplam	235		
Sorgulama bilgiyi kontrol etme	18-23	44	108,36	0,712
	24-29	25	108,38	

	30-34	77	119,84	
	35-39	61	124,03	
	40 ve üzeri	28	123,52	
	Toplam	235		
Sorgulama özgüven	18-23	44	118,31	0,572
	24-29	25	97,22	
	30-34	77	119,36	
	35-39	61	120,93	
	40 ve üzeri	28	125,95	
	Toplam	235		
Sorgulama toplam	18-23	44	106,19	0,346
	24-29	25	102,40	
	30-34	77	120,90	
	35-39	61	121,71	
	40 ve üzeri	28	134,41	
	Toplam	235		
Merak esneklik	18-23	44	135,61	0,065
	24-29	25	113,76	
	30-34	77	118,36	
	35-39	61	111,20	
	40 ve üzeri	28	107,95	
	Toplam	235		
Merak belirsizliği kabul etme	18-23	44	143,91	0,065
	24-29	25	109,52	
	30-34	77	111,62	
	35-39	61	117,42	
	40 ve üzeri	28	103,66	
	Toplam	235		
Merak toplam	18-23	44	143,02	0,098
	24-29	25	113,00	
	30-34	77	113,79	
	35-39	61	113,71	
	40 ve üzeri	28	104,05	
	Toplam	235		

N= Katılımcı Sayısı, S.O= Sıra Ortalaması, p= Anlamlılık Değeri, $p<0,05^*$

Tablo 9 incelendiğinde sorgulama bilgi edinme alt boyutu için 18-23 yaş grubu arasında yer alan katılımcıların (S.O=106,85), 24-29 yaş grubu arasında yer alan katılımcıların (S.O=102,22), 30-34 yaş grubu arasında yer alan katılımcıların (S.O=120,64), 35-39 34 yaş grubu arasında yer alan katılımcıların (S.O=117,46), 40 ve üzeri 34 yaş grubu arasında yer alan katılımcıların (S.O=143,52), p değeri ise ($p<0,155$)'tir. Sorgulama bilgiyi kontrol etme alt boyutu için 18-23 34 yaş grubu arasında yer alan katılımcıların (S.O=108,36), 24-29 34 yaş grubu arasında yer alan katılımcıların (S.O=108,38), 30-34 34 yaş grubu arasında yer alan katılımcıların (S.O=119,84), 35-39 34 yaş grubu arasında yer alan katılımcıların (S.O=124),03, 40 ve üzeri 34 yaş grubu arasında yer alan katılımcıların (S.O=123,52) ve p değerinin ($p<0,712$) olduğu görülmektedir. Sorgulama özgüven alt boyutu için 18-23 34 yaş grubu

arasında yer alan katılımcıların (S.O=118,31), 24-29 34 yaş grubu arasında yer alan katılımcıların (S.O=97,22), 30-34 34 yaş grubu arasında yer alan katılımcıların (S.O=119,36), 35-39 34 yaş grubu arasında yer alan katılımcıların (S.O=120,93), 40 ve üzeri 34 yaş grubu arasında yer alan katılımcıların (S.O=125,95), p değerinin ($p<0,572$) olduğu görülmektedir. Merak esneklik alt boyutu için 18-23 34 yaş grubu arasında yer alan katılımcıların (S.O=135,61), 24-29 34 yaş grubu arasında yer alan katılımcıların (S.O=113,76), 30-34 34 yaş grubu arasında yer alan katılımcıların (S.O=118,36), 35-39 34 yaş grubu arasında yer alan katılımcıların (S.O=111,20), 40 ve üzeri 34 yaş grubu arasında yer alan katılımcıların (S.O=107,95), p değerinin ($p<0,065$) olduğu görülmektedir. Merak belirsizliği kabul etme alt boyutu için 18-23 34 yaş grubu arasında yer alan katılımcıların (S.O=143,91), 24-29 34 yaş grubu arasında yer alan katılımcıların (S.O=109,52), 30-34 yaş grubu arasında yer alan katılımcıların (S.O=111,62), 35-39 34 yaş grubu arasında yer alan katılımcıların (S.O=117,42), 40 ve üzeri 34 yaş grubu arasında yer alan katılımcıların (S.O=103,66), p değerinin ($p<0,065$) olduğu görülmektedir. Merak toplam alt boyutu için 18-23 34 yaş grubu arasında yer alan katılımcıların (S.O=143,02), 24-29 34 yaş grubu arasında yer alan katılımcıların (S.O=113,00), 30-34 34 yaş grubu arasında yer alan katılımcıların (S.O=113,79), 35-39 34 yaş grubu arasında yer alan katılımcıların (S.O=113,71), 40 ve üzeri 34 yaş grubu arasında yer alan katılımcıların (S.O=104,05), p değerinin ($p<0,098$) olduğu görülmektedir.

Tablo 10. Katılımcıların Sorgulama Becerileri İle Merak Ve Keşfetme Ölçeklerinin Alt Boyutlarının Meslekler Değişkenine Göre Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

	Meslekler	N	S.O	P
Sorgulama bilgi edinme	Stajyer	41	96,13	0,074
	Kamu çalışanı	141	122,72	
	Diğer	53	122,35	
	Toplam	235		
Sorgulama bilgiyi kontrol etme	Stajyer	41	103,35	0,300
	Kamu çalışanı	141	121,91	
	Diğer	53	118,92	
	Toplam	235		
Sorgulama özgüven	Stajyer	41	101,39	0,221

	Kamu çalışanı	141	121,34	
	Diğer	53	121,95	
	Toplam	235		
Sorgulama toplam	Stajyer	41	93,11	0,036*
	Kamu çalışanı	141	123,35	
	Diğer	53	123,03	
	Toplam	235		
Merak esneklik	Stajyer	41	119,18	0,831
	Kamu çalışanı	141	119,52	
	Diğer	53	113,04	
	Toplam	235		
Merak belirsizliği kabul etme	Stajyer	41	138,54	0,096
	Kamu çalışanı	141	112,78	
	Diğer	53	115,99	
	Toplam	235		
Merak toplam	Stajyer	41	129,34	0,485
	Kamu çalışanı	141	116,34	
	Diğer	53	113,65	
	Toplam	235		

N= Katılımcı Sayısı, S.O= Sıra Ortalaması, p= Anlamlılık Değeri, $p<0,05^*$

Tablo 10 incelendiğinde sorgulama bilgi edinme alt boyutu için öğrencilerin (S.O=96,13), kamu çalışanının (S.O=122,72), diğerlerinin (S.O=122,35), p değerinin (S.O=0,074) olduğu görülmektedir. Sorgulama bilgiyi kontrol etme alt boyutu için stajyerlerin (S.O=103,35), kamu çalışanının (S.O=121,91), diğerlerinin (S.O=118,92), p değerinin ($p<0,300$) olduğu görülmektedir. Sorgulama özgüven alt boyutu için stajyerlerin (S.O=101,39), kamu çalışanlarının (S.O=121,34), diğerlerinin (S.O=121,95), p değerinin ($p<0,221$) olduğu görülmektedir. Sorgulama toplam alt boyutu için stajyerlerin (S.O=93,11), kamu çalışanlarının (S.O=123,35), diğerlerinin (S.O=123,03), p değerinin ($p<0,036$) olduğu görülmektedir. p değerinin ,05'ten küçük olması istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu anlamına gelmektedir. Anlamlı farkın kamu çalışanlarının lehine olduğu görülmektedir. Merak esneklik alt boyutu için stajyerlerin (S.O=119,18), kamu çalışanlarının (S.O=119,52), diğerlerinin (S.O=113,04), p değerinin ($p<0,831$) olduğu görülmektedir. Merak belirsizliği kabul etme alt boyutu için stajyerlerin (S.O=138,54), kamu çalışanlarının (S.O=112,78), diğerlerinin (S.O=115,99), p değerinin ($p<0,096$) olduğu görülmektedir. Merak toplam puanlarında stajyerlerin (S.O=129,34), kamu çalışanlarının (S.O=116,34), diğerlerinin (S.O=113,65), p değerinin ($p<0,485$) olduğu görülmektedir.

Tablo 11. Katılımcıların Sorgulama Becerileri İle Merak Ve Keşfetme Ölçeklerinin Alt Boyutlarının Rekreatif Etkinlik Türü Değişkenine Göre Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

	Rekreatif Etkinlik Türü	N	S.O	P
Sorgulama bilgi edinme	Katılmayanlar	71	107,20	0,066
	Spor müsabakaları izlemek	46	124,58	
	Piknik/doğa gezisi	65	130,68	
	Diğer	53	107,25	
	Toplam	235		
Sorgulama bilgiyi kontrol etme	Katılmayanlar	71	113,85	0,297
	Spor müsabakaları izlemek	46	117,89	
	Piknik/doğa gezisi	65	130,68	
	Diğer	53	108,11	
	Toplam	235		
Sorgulama özgüven	Katılmayanlar	71	123,30	0,746
	Spor müsabakaları izlemek	46	111,02	
	Piknik/doğa gezisi	65	120,55	
	Diğer	53	113,83	
	Toplam	235		
Sorgulama toplam	Katılmayanlar	71	113,58	0,241
	Spor müsabakaları izlemek	46	114,93	
	Piknik/doğa gezisi	65	132,29	
	Diğer	53	109,05	
	Toplam	235		
Merak esneklik	Katılmayanlar	71	116,53	0,675
	Spor müsabakaları izlemek	46	108,35	
	Piknik/doğa gezisi	65	123,01	
	Diğer	53	122,21	
	Toplam	235		
Merak belirsizliği kabul etme	Katılmayanlar	71	111,53	0,592
	Spor müsabakaları izlemek	46	119,62	
	Piknik/doğa gezisi	65	115,79	
	Diğer	53	127,97	
	Toplam	235		
Merak toplam	Katılmayanlar	71	113,33	0,710
	Spor müsabakaları izlemek	46	113,40	
	Piknik/doğa gezisi	65	119,57	
	Diğer	53	126,32	
	Toplam	235		

N= Katılımcı Sayısı, S.O= Sıra Ortalaması, p= Anlamlılık Değeri, p<0,05*

Tablo 11 incelendiğinde sorgulama bilgi edinme alt boyutu için rekreatif etkinliğe katılmayanların (S.O=107,20), spor müsabakaları izleyenlerin (S.O=124,58), piknik doğa gezisi yapanların (S.O=133,91), diğerlerinin (S.O=107,25), p değerinin (p<0,660) olduğu görülmektedir. Sorgulama bilgiyi kontrol etme alt boyutu için rekreatif etkinliğe

katılmayanların (S.O=123,30), spor müsabakaları izleyenlerin (S.O=111,02), piknik/doğa gezisi yapanların (S.O=120,55), diğerlerinin (S.O=113,83), p değerinin ($p<0,746$) olduğu görülmektedir. Merak esneklik alt boyutu için rekreasyona katılmayanların (S.O=116,53), spor müsabakaları izleyenlerin (S.O=108,35), piknik/doğa gezisi yapanların (S.O=123,01), diğerlerinin (S.O=122,21), p değerinin ($p<0,675$) olduğu görülmektedir. Merak belirsizliği kabul etme alt boyutu için rekreasyona katılmayanların (S.O=111,53), diğerlerinin (S.O=127,97), p değerinin (S.O=0,592) olduğu görülmektedir. Merak toplam puanları için rekreasyona katılmayanların (S.O=113,33), spor müsabakaları izleyenlerin (S.O=113,40), piknik/doğa gezisi yapanların (S.O=119,57), diğerlerinin (S.O=128,32), p değerinin ($p<0,710$) olduğu görülmektedir.

Tablo 12. Katılımcıların Sorgulama Becerileri İle Merak Ve Keşfetme Ölçeklerinin Alt Boyutlarının Rekreasyon Etkinliklerine Katılım Amacı Değişkenine Göre Kruskal Wallis-Testi Sonuçları

	Rekreasyon etkinliklerine katılım amacı	N	S.O	P
Sorgulama bilgi edinme	Merak	53	130,65	0,241
	Eğlenme	118	116,80	
	Dinlenme	64	109,73	
	Toplam	235		
Sorgulama bilgiyi kontrol etme	Merak	53	131,72	0,237
	Eğlenme	118	113,13	
	Dinlenme	64	115,62	
	Toplam	235		
Sorgulama özgüven	Merak	53	132,05	0,114
	Eğlenme	118	118,21	
	Dinlenme	64	105,98	
	Toplam	235		
Sorgulama toplam	Merak	53	134,30	0,114
	Eğlenme	118	115,60	
	Dinlenme	64	108,93	
	Toplam	235		
Merak esneklik	Merak	53	137,37	0,025*
	Eğlenme	118	117,25	
	Dinlenme	64	103,35	
	Toplam	235		
Merak belirsizliği kabul etme	Merak	53	122,06	0,789
	Eğlenme	118	115,07	
	Dinlenme	64	120,05	
	Toplam	235		
Merak toplam	Merak	53	132,32	0,100

Eğlenme	118	115,75
Dinlenme	64	110,28
Toplam	235	

N= Katılımcı Sayısı, S.O= Sıra Ortalaması, p= Anlamlılık Değeri, $p<0,05^*$

Tablo 12 incelendiğinde katılımcıların rekreasyon etkinliklerine katılım amaçlarına göre; Sorgulama bilgi edinme alt boyutu için merak amaçlı olanların (S.O=130,65), eğlenme amaçlı olanların (S.O=116,80), dinlenme amaçlı olanların (S.O=109,73), p değerinin ($p<0,241$) olduğu görülmektedir. Sorgulama bilgiyi kontrol etme alt boyutu için merak amaçlı olanların (S.O=131,72), eğlenme amaçlı olanların (S.O=113,13), dinlenme amaçlı olanların (S.O=115,62), p değerinin ($p<0,237$) olduğu görülmektedir. Sorgulama öz güven alt boyutu için merak amaçlı olanların (S.O=132,05), eğlenme amaçlı olanların (S.O=118,21), dinlenme amaçlı olanların (S.O=105,98), p değerinin ($p<0,114$) olduğu görülmektedir. Merak esneklik alt boyutu için merak amaçlı olanların (S.O=137,37), eğlenme amaçlı olanların (S.O=117,25), dinlenme amaçlı olanların (S.O=103,35),p değerinin ($p<0,025$) olduğu görülmektedir. p değerinin ,05'ten küçük olması istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu anlamına gelmektedir. Anlamlı farkın merak lehine olduğu görülmektedir. Merak belirsizliği kabul etme alt boyutu için merak amaçlı olanların (S.O=122,06), eğlenme amaçlı olanların (S.O=115,07), dinlenme amaçlı olanların (S.O=120,02),p değerinin ($p<0,789$) olduğu görülmektedir. Merak toplam puanları için merak amaçlı olanların (S.O=132,32), eğlenme amaçlı olanların (S.O=115,75), dinlenme amaçlı olanların (S.O=110,28), p değerinin ($p<0,190$) olduğu görülmektedir.

Tablo 13.Katılımcıların Sorgulama Becerileri İle Merak Ve Keşfetme Ölçeklerinin Alt Boyutlarının Rekreasyon Etkinliklerine Katılım Sıklığı Değişkenine Göre Kruskal Wallis-Testi Sonuçları

	Rekreasyon etkinliklerine katılım sıklığı	N	S.O	P
Sorgulama bilgi edinme	Her gün	21	134,33	0,118
	Haftada bir kez	91	104,58	
	15 günde bir kez	32	122,80	
	Ayda bir kez	51	132,64	
	Senede bir kez	40	117,45	

	Toplam	235	
Sorgulama bilgiyi kontrol etme	Her gün	21	131,79
	Haftada bir kez	91	104,00
	15 günde bir kez	32	128,30
	Ayda bir kez	51	130,12
	Senede bir kez	40	118,93
	Toplam	235	0,127
Sorgulama özgüven	Her gün	21	155,12
	Haftada bir kez	91	117,36
	15 günde bir kez	32	113,38
	Ayda bir kez	51	122,68
	Senede bir kez	40	97,70
	Toplam	235	0,034*
Sorgulama toplam	Her gün	21	146,69
	Haftada bir kez	91	107,62
	15 günde bir kez	32	119,14
	Ayda bir kez	51	131,39
	Senede bir kez	40	108,57
	Toplam	235	0,071
Merak esneklik	Her gün	21	144,48
	Haftada bir kez	91	120,03
	15 günde bir kez	32	103,78
	Ayda bir kez	51	121,23
	Senede bir kez	40	106,75
	Toplam	235	0,204
Merak belirsizliği kabul etme	Her gün	21	137,67
	Haftada bir kez	91	114,96
	15 günde bir kez	32	99,08
	Ayda bir kez	51	117,29
	Senede bir kez	40	117,29
	Toplam	235	,207
Merak toplam	Her gün	21	141,45
	Haftada bir kez	91	119,08
	15 günde bir kez	32	97,83
	Ayda bir kez	51	118,71
	Senede bir kez	40	
	Toplam	235	,252

N= Katılımcı Sayısı, S.O= Sıra Ortalaması, p= Anlamlılık Değeri, $p<0,05^*$

Tablo 13 incelendiğinde katılımcıların rekreasyon etkinliklerine katılım sıklığına göre göre; Sorgulama bilgi edinme alt boyutu için her gün katılanların (S.O=134,33), haftada bir kez katılanların (S.O=104,58), 15 günde bir kez katılanların (S.O=122,80), ayda bir kez katılanların (S.O=132,64), senede bir kez katılanların (S.O=117,45), p değerinin ($p<0,118$) olduğu görülmektedir. Sorgulama bilgiyi kontrol etme alt boyutu için her gün katılanların (S.O=131,79), haftada bir kez katılanların (S.O=104,00), 15 günde bir kez katılanların (S.O=128,30), ayda bir kez katılanların (S.O=130,12), senede bir kez katılanların (S.O=118,98), p değerinin ($p<0,127$) olduğu görülmektedir. Sorgulama özgüven alt boyutu için her gün katılanların (S.O=155,12), haftada bir kez katılanların (S.O=117,36), 15 günde bir kez katılanların (S.O=113,38), ayda bir kez

katılanların (S.O=122,68), senede bir kez katılanların (S.O=97,70), p değerinin ($p<0,034$) olduğu görülmektedir. p değerinin ,05'ten küçük olması istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu anlamına gelmektedir. Anlamlı farkın her gün katılanlar lehine olduğu görülmektedir. Merak esneklik alt boyutu için her gün katılanların (S.O=144,48), haftada bir kez katılanların (S.O=120,03), 15 günde bir kez katılanların (S.O=103,78), ayda bir kez katılanların (S.O=121,23), senede bir kez katılanların (S.O=106,75), p değerinin ($p<0,204$) olduğu görülmektedir. Merak belirsizliği kabul etme alt boyutu için her gün katılanların (S.O=137,67), haftada bir kez katılanların (S.O=114,96), 15 günde bir kez katılanların (S.O=99,08), ayda bir kez katılanların (S.O=117,29), senede bir kez katılanların (S.O=130,63), p değerinin ($p<0,207$) olduğu görülmektedir. Merak toplam puanları için her gün katılanların (S.O=141,45), haftada bir kez katılanların (S.O=119,08), 15 günde bir kez katılanların (S.O=97,83), ayda bir kez katılanların (S.O=118,71), p değerinin ($p<0,252$) olduğu görülmektedir.

Tablo 14. Katılımcıların Sorgulama Becerileri İle Merak Ve Keşfetme Ölçeklerinin Alt Boyutlarının Spor Geçmişi Değişkenine Göre Kruskal Wallis-Testi Sonuçları

	Spor Geçmişi	N	S.O	P
Sorgulama bilgi edinme	Hiç	44	121,83	,872
	0-2 yıl	51	125,18	
	3-5 yıl	43	120,58	
	6-8 yıl	25	115,08	
	9-11 yıl	27	109,11	
	12 yıl ve üzeri	45	110,61	
	Toplam	235		
Sorgulama bilgiyi kontrol etme	Hiç	44	115,26	,563
	0-2 yıl	51	126,65	
	3-5 yıl	43	108,20	
	6-8 yıl	25	102,44	
	9-11 yıl	27	126,78	
	12 yıl ve üzeri	45	123,62	
	Toplam	235		
Sorgulama özgüven	Hiç	44	118,44	,994
	0-2 yıl	51	113,29	
	3-5 yıl	43	117,44	
	6-8 yıl	25	119,96	
	9-11 yıl	27	123,24	
	12 yıl ve üzeri	45	119,20	
	Toplam	235		
Sorgulama toplam	Hiç	44	116,92	,975
	0-2 yıl	51	121,35	

	3-5 yıl	43	112,42	
	6-8 yıl	25	112,12	
	9-11 yıl	27	122,59	
	12 yıl ve üzeri	45	121,10	
	Toplam	235		
Merak esneklik	Hiç	44	95,31	0,173
	0-2 yıl	51	132,25	
	3-5 yıl	43	119,08	
	6-8 yıl	25	113,64	
	9-11 yıl	27	120,46	
	12 yıl ve üzeri	45	123,94	
	Toplam	235		
Merak belirsizliği kabul etme	Hiç	44	107,89	,365
	0-2 yıl	51	136,05	
	3-5 yıl	43	119,84	
	6-8 yıl	25	111,14	
	9-11 yıl	27	115,15	
	12 yıl ve üzeri	45	111,20	
	Toplam	235		
Merak toplam	Hiç	44	99,77	,177
	0-2 yıl	51	137,21	
	3-5 yıl	43	119,15	
	6-8 yıl	25	109,76	
	9-11 yıl	27	116,74	
	12 yıl ve üzeri	45	118,29	
	Toplam	235		

N= Katılımcı Sayısı, S.O= Sıra Ortalaması, p= Anlamlılık Değeri, $p<0,05^*$

Tablo 14 incelendiğinde spor geçmişine göre; Sorgulama bilgi edinme alt boyutu için hiç spor yapmayanların (S.O=121,83), 0-2 yıl spor yapanların (S.O=125,18), 3-5 yıl spor yapanların (S.O=120,58), 6-8 yıl spor yapanların (S.O=115,08), 9-11 yıl spor yapanların (S.O=109,11), 12 yıl ve üzeri yıl spor yapanların (S.O=110,61), p değerinin ($p<0,872$) olduğu görülmektedir. Sorgulama bilgiyi kontrol etme alt boyutu için hiç spor yapmayanların (S.O=115,26), 0,2 yıl spor yapanların (S.O=126,65), 3-5 yıl spor yapanların sıra ortalaması 108,20, 6-8 yıl spor yapanların (S.O=102,44), 9-11 yıl spor yapanların (S.O=126,78), 12 yıl ve üzeri yıl spor yapanların (S.O=123,62), p değerinin ($p<0,563$) olduğu görülmektedir. Sorgulama özgüven alt boyutu için hiç spor yapmayanların (S.O=118,44), 0-2 yıl spor yapanların (S.O=113,29), 3-5 yıl spor yapanların (S.O=117,44), 6-8 yıl spor yapanların (S.O=119,96), 9-11 yıl spor yapanların (S.O=123,24), 12 yıl ve üzeri yıl spor yapanların (S.O=119,20), p değerinin ($p<0,994$) olduğu görülmektedir. Merak esneklik alt boyutu için hiç spor yapmayanların (S.O=95,31), 0-2 yıl spor yapanların (S.O=132,25), 3-5 yıl spor yapanların 119,08, 6-8 yıl spor yapanların (S.O=113,64), 9-11 yıl spor yapanların (S.O=120,46), 12 yıl ve üzeri yıl spor yapanların (S.O=123,94), p değerinin ($p<0,173$) olduğu görülmektedir. Merak

belirsizliği giderme alt boyutu için hiç spor yapmayanların (S.O=107,89), 0-2 yıl spor yapanların (S.O=136,05), 3-5 yıl spor yapanların (S.O=119,84), 6-8 yıl spor yapanların (S.O=111,14), 9-11 yıl spor yapanların (S.O=115,15), 12 yıl ve üzeri yıl spor yapanların (S.O=111,20), p değerinin ($p<0,365$) olduğu görülmektedir. Merak toplam puanları için hiç spor yapmayanların (S.O=99,77), 0-2 yıl spor yapanların (S.O=137,21), 3-5 yıl spor yapanların (S.O=119,15), 6-8 yıl spor yapanların (S.O=109,76), 9-11 yıl spor yapanların (S.O=116,74), 12 yıl ve üzeri yıl spor yapanların (S.O=118,29), p değerinin ($p<0,177$) olduğu görülmektedir.

5.TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırma Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü çalışanlarının sorgulama becerileri ile merak ve keşfetme düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre rekreasyonel faaliyetlere katılımları arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. İnsanlar öğrenmeye, bilgi edinmeye açık varlıklardır ve varoluş gayelerinin başında bu gelir. Öğrenmeye açık ve yatkın oluşu, hayatının hemen hemen tüm evrelerinde istemli ya da istemsiz bir şekilde insanı bilgi edinmeye yönlendirmiştir. Bilgi edindikçe ve öğrendikçe daha çok açığa çıkan merak ve keşfetme arzusu; bireyin yeni deneyimler kazanmasında önemli bir rol oynayabilir. Gençlik ve Spor çalışanlarının gerek gençlik merkezlerinde yapılan sanatsal ve rekreasyonel faaliyetlere gerek de spor salonlarında yapılan sportif aktivitelere ulaşma imkanlarının diğer bireylere göre daha kolay olması bilgi edinme, bilgiyi kontrol etme, keşfetme ve deneyim kazanmada adeta bir fırsat olmuştur. Bu durum Gençlik ve Spor İl Müdürlüğünde çalışan bireylere, sportif ve rekreatif faaliyetler hakkında bilgi edinme ve bilgiyi kontrol etme açısından meraklarını giderme ve yeni bilgiler keşfetme imkanı sunmuştur. Gençlik ve Spor İl Müdürlüğünde çalışan bireylere sunulmuş olan bu imkan sayesinde, sorgulama becerileri ile merak ve keşfetme düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre rekreasyonel faaliyetlere katılımları arasındaki ilişkiyi fark edebilmelerini sağlanmıştır.

Sorgulama becerileri ile merak ve keşfetme düzeyi arasındaki korelasyon sonuçlarına bakıldığında ($r=,358$ $p<,000^*$) pozitif ve zayıf düzeyde bir ilişki bulunmaktadır. Bu sonuçlara göre sorgulama becerileri gelişmiş olan katılımcıların merak ve keşfetme düzeylerinde, zayıf düzeyde bir ilişki bulunmaktadır. Buna göre; merak ve keşfetme düzeyi yüksek olan bireylerin, sorgulama becerilerinin de geliştiği tespit edilmiştir.

Sorgulama becerileri ile merak ve keşfetme düzeyi alt boyutları arasındaki korelasyon sonuçlarına bakıldığında; bilgi edinme ve belirsizliği kabul etme alt boyutları arasında ($r=-0,17$ $p<,794$) negatif yönlü çok zayıf düzeyde ters bir ilişki bulunmaktadır. Bu duruma göre; bilgi edinme düzeyi arttıkça belirsizliği kabul etme düzeyi azaldığı sonucuna varılmaktadır. Araştırma verilerine göre sorgulama becerileri ile merak ve keşfetme düzeyleri arasında anlamlı bir farka ulaşılamamıştır ve çalışma boyunca ulaşabildiğimiz literatür taramalarında benzer bir çalışmaya rastlanamamıştır. Sorgulama becerileri ile merak ve keşfetme düzeyi alt boyutları arasındaki korelasyon sonuçlarına bakıldığında; bilgi edinme ve bilgiyi kontrol etme alt boyutları arasında ($r=,627$ $p<,000^*$) pozitif yönlü yüksek düzeyde bir ilişki bulunmaktadır. Bu duruma göre; bilgi edinme düzeyi arttıkça

bilgiyi kontrol etme düzeyinin de arttığı sonucuna varılmaktadır. Bu bilgilere göre yüksek düzeyde anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir. Bu durumda bireyler bilgi edindikçe bilgileri daha kolay kontrol ettiği söylenebilir. Bu da bireylerin öğrendiği bilgiyi nerede kullanıp kullanmayacağı doğrultusunda daha bilinçli olduğunu gösterebilir. Sorgulama becerileri ile merak ve keşfetme düzeyi alt boyutları arasındaki korelasyon sonuçlarına bakıldığında; bilgi edinme ve özgüven alt boyutları arasında ($r=,442$ $p<,000^*$) pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki bulunmaktadır. Bu duruma göre; bilgi edinme düzeyi arttıkça özgüven düzeyinin de arttığı sonucuna varılmaktadır. Elde edilen sonuçlara göre orta düzeyde anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir. Bu durum bireylerin bilgi edinme ve özgüvenlerinin gelişmesine olumlu katkı sağladığı görülmüştür. Sorgulama becerileri ile merak ve keşfetme düzeyi alt boyutları arasındaki korelasyon sonuçlarına bakıldığında; bilgi edinme ve esneklik alt boyutları arasında ($r=,323$ $p<,000^*$) pozitif yönlü zayıf düzeyde bir ilişki bulunmaktadır. Bu duruma göre; bilgi edinme düzeyi arttıkça esneklik düzeyinin de arttığı sonucuna ulaşılmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre zayıf düzeyde anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir. Sorgulama becerileri ile merak ve keşfetme düzeyi alt boyutları arasındaki korelasyon sonuçlarına bakıldığında; bilgiyi kontrol etme ve özgüven alt boyutları arasında ($r=,370$ $p<,000^*$) pozitif yönlü zayıf düzeyde bir ilişki bulunmaktadır. Bu duruma göre; bilgiyi kontrol etme düzeyi arttıkça özgüven düzeyinin de arttığı sonucuna varılmaktadır. Elde edilen verilere göre zayıf düzeyde anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir. Böylece bireyler bilgiyi doğru yerde kontrollü bir şekilde kullandığında özgüvenlerinin de geliştiği söylenebilir. Sorgulama becerileri ile merak ve keşfetme düzeyi alt boyutları arasındaki korelasyon sonuçlarına bakıldığında; bilgiyi kontrol etme ve esneklik alt boyutları arasında ($r=,394$ $p<,000^*$) pozitif yönlü zayıf düzeyde bir ilişki bulunmaktadır. Bu duruma göre; bilgiyi kontrol etme düzeyi arttıkça esneklik düzeyinin de arttığı sonucuna ulaşılmaktadır. Araştırma verilerine göre zayıf düzeyde anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir. Sorgulama becerileri ile merak ve keşfetme düzeyi alt boyutları arasındaki korelasyon sonuçlarına bakıldığında; bilgiyi kontrol etme ve belirsizliği kabul etme alt boyutları arasında ($r=,168$ $p<,010^*$) pozitif yönlü çok zayıf düzeyde bir ilişki bulunmaktadır. Bu duruma göre; bilgiyi kontrol etme düzeyi arttıkça belirsizliği kabul etme düzeyinin de arttığı sonucuna varılmaktadır. Bu bilgiler ışığında çok zayıf düzeyde anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir. Sorgulama becerileri ile merak ve keşfetme düzeyi alt boyutları arasındaki korelasyon sonuçlarına bakıldığında; özgüven ve esneklik alt boyutları arasında ($r=,338$ $p<,000^*$) pozitif yönlü zayıf düzeyde bir ilişki bulunmaktadır. Bu duruma göre; özgüven

düzeyi arttıkça esneklik düzeyinin de arttığı sonucuna ulaşılmaktadır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre zayıf düzeyde anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir. Sorgulama becerileri ile merak ve keşfetme düzeyi alt boyutları arasındaki korelasyon sonuçlarına bakıldığında; özgüven ve belirsizliği kabul etme alt boyutları arasında ($r=,191$ $p<,003^*$) pozitif yönlü çok zayıf düzeyde bir ilişki bulunmaktadır. Bu duruma göre; özgüven düzeyi arttıkça belirsizliği kabul etme düzeyinin de arttığı sonucuna varılmaktadır. Araştırma verilerine göre çok zayıf düzeyde anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir. Sorgulama becerileri ile merak ve keşfetme düzeyi alt boyutları arasındaki korelasyon sonuçlarına bakıldığında; esneklik ve belirsizliği kabul etme alt boyutları arasında ($r=,469$ $p<,000^*$) pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki bulunmaktadır. Bu duruma göre; belirsizliği kabul etme düzeyi arttıkça özgüven düzeyinin de arttığı sonucuna ulaşılmaktadır. Bu bilgilere göre orta düzeyde anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir.

Cinsiyet değişkenine göre;

Araştırmaya katılan bireylerin sorgulama becerileri ölçeğinin alt boyutları cinsiyet değişkenine göre incelenmiştir. Buna göre bilgi edinme alt boyutunda erkekler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Bilgiyi kontrol etme ve özgüven alt boyutlarında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Literatürde yer alan çalışmalara bakıldığında; İnan(2012) sorgulama becerileri üzerine yaptığı araştırmasında cinsiyet değişkeni açısından bilgi edinme, bilgiyi kontrol etme ve özgüven alt boyutlarında anlamlı bir farka rastlamamıştır⁵⁰. Bu durumda yapılan çalışmada, bilgiyi kontrol etme ve özgüven alt boyutlarında elde edilen sonuçlar paralellik gösterirken, bilgi edinme alt boyutunda paralellik göstermemektedir. Farklı Literatürlerde yer alan çalışmalarda ise; Litman(2008) sorgulama becerileri üzerine yaptığı araştırmasında cinsiyet değişkeni açısından bilgi edinme, bilgiyi kontrol etme ve özgüven alt boyutlarında anlamlı bir farka rastlamamıştır⁵¹. Bu durumda yapılan çalışmada, bilgiyi kontrol etme ve özgüven alt boyutları elde edilen sonuçlar paralellik gösterirken, bilgi edinme alt boyutunda paralellik göstermemektedir.

Eren(2009) merak üzerine araştırmasına ve Kurtbaş(2011) sosyal merak üzerine cinsiyet değişkeni açısından bakıldığında bilgi edinme alt boyutunda kadınlar lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Bilgiyi kontrol etme ve özgüven alt boyutlarında anlamlı bir fark bulunmamıştır^{52,53}. Bilgiyi kontrol etme ve özgüven alt boyutu açısından çalışma benzerlik gösterirken; bilgi edinme alt boyutu açısından benzerlik göstermemektedir. Yapılan çalışmadan elde edilen sonuçlar ışığında bilgi edinme alt boyutunda erkekler lehine anlamlı fark olduğu görülmektedir. Bu durum çalışma alanının farklı olması sebebi ile farkın kaynağının değişebileceği düşüncesini doğurmuştur. Yine farklı bir araştırmacı,

Finin(2010) merak üzerine yaptığı araştırmasında , cinsiyet değişkeni açısından bakıldığında özgüven alt boyutunda kadınlar lehine anlamlı bir fark bulunurken⁵⁴, Bedir ve Duman(2017) yapmış olduğu çalışmasında ise “özgüven” alt boyutunda erkeklerin lehine bir durum söz konusudur. Bilgiyi kontrol etme ve bilgi edinme alt boyutlarında anlamlı bir fark bulunmamıştır⁵⁵. Yapılan araştırmaların sonuçlarına bakıldığında, cinsiyet faktörünün etkisinin farklılık gösterdiği gözlemlenmiştir. Tüm bu bilgiler ışığında, bireylerin sorgulama becerilerine cinsiyetlerin etkisinin olup olmamasının çalışma alanları ile ilişkili olduğu söylenebilir.

Araştırmamıza katılan bireylerden, bilgi edinme düzeyinde erkekler lehine bir farkın oluşması Türkiye’de spora katılımcı sayısı ve lisanslı sporcu sayısına bakıldığında erkeklerin çoğunlukta olduğu görülmektedir⁶⁷. Gençlik ve Spor İl Müdürlüğünde çalışan erkeklerin meslekleri ve çalıştıkları ortam gereği, sporun hayatlarının bir parçası olduğu düşünülmektedir. Ülkemizde futbolun çoğunlukla erkekler tarafından izlenmesi, bahis oyunlarının yaygınlaşması spora olan ilgi ve meraklarını artırmaktadır. Spor müsabakalarında görevli olarak olmaları , tuttuğu takımın maçlarını takip etmeleri; erkekleri bilgi edinme konusunda kadınlardan daha meraklı oldukları ve araştırdıkları gözlemlenmiştir. Bu nedenle bilgi edinme düzeyi erkekler lehine anlamlı olduğu tespit edilmiştir.

Yaş değişkenine göre;

Araştırmaya katılan bireylerin sorgulama becerileri ölçeğinin alt boyutları yaş değişkenine göre incelenmiştir. Buna göre bilgi edinme, bilgiyi kontrol etme ve özgüven alt boyutlarında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Dindar(2018) “Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Sorgulama Becerileri ile Yansıtıcı Düşünme Eğilimleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” çalışmasında bilgi edinme ve bilgiyi kontrol etme alt boyutunda anlamlı bir farka rastlanmazken, özgüven alt boyutunda 23 yaş ve üzerine anlamlı bir fark bulunmuştur⁶⁸. Bu çalışma ile özgüven alt boyutunda paralellik göstermezken, diğer boyutlarda paralellik göstermektedir. Katılımcıların yaş alt boyutu ele alınıp değerlendirildiğinde, Sorgulama becerilerinin yaş gruplarına göre farklılık göstermediğini fikrine varılabilir. Bu sonuçlara göre, katılımcıların yaş değişkenine bakıp incelendiğinde, bilgi ve yeni deneyim arama güdüsü ile belirsiz ve kestirilemez olanı keşfetme bakımından rekreasyonel faaliyetlere katılmaları arasında bir fark olmadığı kanaatine varılabilir.

Branş değişkenine göre;

Araştırmaya katılan bireylerin sorgulama becerileri ile merak ve keşfetme ölçeklerinin alt boyutları branş geçmişi seviyesi (amatör-profesyonel), değişkenine göre incelenmiştir. Buna göre bilgiyi kontrol etme ve merak toplam alt boyutlarında profesyonel lehine anlamlı bir fark bulunmaktadır. Esneklik alt boyutunda ise profesyonel lehine yüksek düzeyde anlamlı bir fark bulunmaktadır. Buna göre; araştırmaya katılan bireylerden üst seviyede sporculuk yapmış/yapıyor olanların bilgiyi kontrol etme, bilgi ve yeni deneyimler arama güdüsü, belirsizlik ve kestirilemez olanı keşfetme ve bilgiye ulaşma noktasında, branş seviyesi daha düşük olan, spor ve egzersize ayırdığı zaman ve klasman olarak amatör boyutta ilgilenen bireylere göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Elde edilen verilere göre bilgiyi kontrol etme ve merak toplam alt boyutlarında anlamlı bir farkın olduğu, esneklik alt boyutunda ise yüksek anlamlı bir fark bulunmuştur ve çalışma boyunca ulaşılabildiğimiz literatür taramalarında benzer bir çalışmaya rastlanamamıştır.

Meslek değişkenine göre;

Araştırmaya katılan bireylerin sorgulama becerileri ile merak ve keşfetme ölçeklerinin meslek değişkenine göre incelenmiştir. Buna göre sorgulama toplam alt boyutunda kamu çalışanı (memur) lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Buna göre araştırmaya katılan bireylerden kamu çalışanı (memur) olanlar eğitim seviyesi, ekonomik refah, kişisel gelişime olan yatkınlıkları ve problem çözme odaklı bir sisteme göre çalışmalarından kaynaklı olduğu düşüncesi oluşabilmektedir. Bu nedenle sorgulama becerilerinin diğer çalışanlara göre daha yüksek olduğu düşünülmektedir.

Rekreasyon etkinliklerine katılım amacı değişkenine göre;

Araştırmaya katılan bireylerin sorgulama becerileri ile merak ve keşfetme ölçeklerinin rekreasyon etkinliklerine katılım amacı değişkenine göre incelenmiştir. Buna göre Merak esneklik alt boyutunda merak lehine anlamlı bir fark bulunmaktadır. Rekreatif faaliyetlere katılmanın yeni bir deneyim kazanmak, kazandığı deneyimden keyif aldığı takdirde bir başka aktiviteye tekrar katılma isteğinin oluşması ve bireylerin merak duygusunu yoğun bir şekilde barındırması ve beraberinde yeni aktivitelere katılması olasılığını getirmektedir. Bu nedenle rekreasyon etkinliklerine katılım amacı bakımından merakın daha yüksek olduğu söylenebilir.

Rekreasyon etkinliklerine katılım sıklığı değişkenine göre;

Araştırmaya katılan bireylerin sorgulama becerileri ile merak ve keşfetme ölçeklerinin rekreasyon etkinliklerine katılım sıklığı değişkenine göre incelenmiştir. Sorgulama özgüven alt boyutunda her gün lehine anlamlı bir fark bulunmaktadır. Buna göre her gün

rekreatif faaliyete katılan bireylerin sosyal çevre edinme, yeni deneyimler kazanma, güzel vakit geçirme ve yeni arkadaşlıklar edinebilme konusunda daha çok imkan bulması, özgüvenlerini artırıcı etkiler yaratmaktadır ve rekreasyon faaliyetlerine daha az katılan veya hiç katılmayan bireylerden özgüvenlerinin daha yüksek olduğu öngörülmektedir.

Günümüzde teknolojinin gelişmesi, internetin yaygınlaşması, tabletler ve cep telefonlarının hemen her bireyde olması; bilgiye ulaşılmasını daha kolay hale getirmiştir. Özellikle cep telefonlarını elimizde düşürmememiz her an bilgiye ulaşma, sorgulama, merak ettiğimiz hatta sormaya ve/veya sorgulamaya çekindiğimiz bir çok konu hakkında bize bilgi edinme fırsatı sunmaktadır. Sosyal medyanın bir çok kişi tarafından yaygın kullanılması ve etkileşiminin hızlı olması bireyleri ilgi alanlarına yönlendirme aracı olarak da kullanılmaktadır.

Bireylerin ilgi alanlarına yönelik yapılacak çalışmalar motivasyonu daha yüksek, dikkatli, özverili ve pratik çözümler bulmasında önemli bir etken olup; sorgulama becerilerinin gelişim göstermesi, merak ve keşfetme arzusunu desteklemektedir. Bu durum doğruyu bulmada sağlıklı bilgi ve deneyimler kazanılmasında, önemli bir faktör olup; bireyler, toplumlar ve gelecek nesillere yararlı miraslar bırakma yolunda büyük önem taşıdığı düşüncesine varılabilir.

5.1Öneriler

Bu çalışmada spor yapan ve yapmayan bireylerin sorgulama becerileri, meraklılık ve keşfetme düzeylerinin rekreasyonel aktivitelere katılımları üzerine etkisi incelenmiştir. Elde edilen verilere göre;

- Rekreasyon kavramının ve rekreasyon hakkında yanlış bilinenlerin, katılımcılara doğru ve anlaşılır bir şekilde aktarılmasını sağlamak.
- Sporun sağlığınıza olumlu etkileri hakkında bilgilendirme yapılmasına katkıda bulunmak.
- Bilinç spor yapmanın sadece birey sağlığı açısından değil, yaşam kalitesi bakımından da bireye katkı sağlayacağı bilincini aşılama.
- Rekreasyonun iletişime ve sosyalleşmeye katkısının olacağını belirtmek.
- Sorgulayıcı olmanın bilgiye ulaşmada bir araç olduğunun anlatılması ve bireylerin sorgulamaktan çekinmemesi gerektiğini anlatmak.
- Merak ve keşfetme açısından, keşfetmenin bireyin bakış açısını değiştireceği, ufkunun genişleteceği ve problem çözme yetilerinin ilerleme kaydedeceğini anlatmak.
- Rekreatif faaliyetlere katılmanın, bireyde sorumluluk kazanma, iletişim becerilerini geliştirme, sosyal çevre edinme, ekip ruhu ve problemlerle başa çıkabilme gibi birçok kazanım sağlayacağını önermek.
- Rekreasyonun kelime anlamının herkese doğru bir şekilde anlatılması için gerekli özeni göstermek.
- Beden eğitimi derslerinde, rekreasyon hakkında farkındalık oluşturmak.
- Beden eğitim ve spor yüksekokullarında, spor bilimleri fakültelerinde, rekreasyon bölümünün diğer bölümlerle (Beden Eğitimi Öğretmenliği, Antrenörlük, Spor Yöneticiliği) özdeşleştirilmesi ve tamamlayıcı nitelik taşıdığı için birlikte hareket edilmesini önermek.
- Spor yapmanın bireyin zekasına olumlu yönde bir katkısı olacağı ve özellikle eğitim hayatı devam eden bireylerin spora devam etmelerinin eğitim hayatlarına pozitif yönlü bir etki yapacağının öğrenci ve ebeveynlere aktarmak.
- Fizyolojik, psikolojik ve sosyal yönden birçok olumlu etkisi olan spor yapma alışkanlığının kazandırılması ve spor yapmanın, spora başlamanın önündeki engellerin tespit edilerek ortadan kaldırılması her açıdan ülkemiz ve geleceğimiz adına çok önemlidir.

6.KAYNAKLAR

1. Ağılönü A. Yerel Yönetimlerde Rekreasyon Hizmetleri ve Model Belirleme (Fethiye Örneği). 2007, Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, 95 sayfa, İstanbul, (Prof. Dr. Sami Mengütay).
2. Ekici S, Can S, Beyaz Ö. Yerel yönetimlerde (belediyelerde) rekreasyonun yeri ve belediyelerin rekreasyon faaliyetlerine yaklaşımlarının değerlendirilmesi 9.Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi Bildiri Kitabı. Muğla: 2006 .
3. Ceyhun S. Spor tesislerinin rekreatif açıdan kullanımı. Kastamonu Eğitim Dergisi. 2008; 16: (1): 325-332.
4. Taşkoyan SN. Fen ve Teknoloji Öğretiminde Sorgulayıcı Öğrenme Stratejilerinin Öğrencilerin Sorgulayıcı Öğrenme Becerileri, Akademik Başarıları ve Tutumları Üzerindeki Etkisi. 2008, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 245 sayfa, İzmir, (Yrd. Doç. Dr. Ali Günay BALIM).
5. Ün Açıkgoz K. Aktif öğrenme. İstanbul: Biliş Yayıncılık, 2014.
6. Kabasoğlu G. Sorgulama Eyleminin Sanat-Mekan İle Birlikteliğinde 1960'lar ve Yansımaları. 2015, Mimar Sinan Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek lisans Tezi, 89 sayfa, İstanbul, (Doç. Dr. Fethiye Emel ARDAMAN).
7. Wang F, Kinzie MB, Mc Guire P. Apping Technology to Inquiry-Based in Early Childhood Education. [Early Childhood Education Journal]. 2010; 37: 381-389.
8. Kashdan TB, Gallagher MW, Silvia PJ, Winterstei BP, Breen WE, Terhar DT, Steger, MF. The curiosity and exploration inventory-II: Journal of Research in Personality. 2009; 43: 987-998.
9. Kashdan TB. Stiksmo MC. Disabato DJ. McKnight PE. Bekier J. Kaji J. Lazarus R. The five-dimensional curiosity scale: Capturing the bandwidth of curiosity and identifying four unique subgroups of curious people. [Journal of in Personality]. 2018; 73: 130-149.
10. Erdemli A. İnsan, Spor ve Olimpizm, Spor Felsefesi Yazıları. İstanbul: Sarmal Yayınları, 1996.
11. Kılıcıgil E. Sosyal Çevre - Spor İlişkileri. Ankara: Bağırhan Yayınevi, 1998.

12. Yetim A. Sosyoloji ve Spor. Ankara: Berikan Yayınevi, 2010.
13. Canbaz S. Değişen Toplumda Spor ve Din. 2004, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 124 sayfa, İstanbul, (Doç. Dr. Tayfun AMMAN).
14. Zorba E. Yaşam Boyu Spor. İstanbul: Bedray Basın Yayıncılık, 2011.
15. Öztürk E. Toplumsal Boyutlarıyla Spor. Ankara: Bağırhan Yayınevi, 1998.
16. Akça NŞ. Özel Spor Merkezlerine Üye Olan Bireylerin Spora Yönelme Nedenleri ve Beklentilerinin Gerçekleşme Düzeyleri. 2012, Ankara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 78 sayfa, Ankara, (Yrd. Doç. Dr.Hakan SUNAY).
17. Erkal M, Güven Ö, Ayan D. Sosyolojik Açıdan Spor. İstanbul: Der Yayınları, 1998.
18. Koca C. Sporda Sosyokültürel Boyutlar. Eskişehir: Açık Öğretim Fakültesi Anadolu Üniversitesi Yayınları, 2012.
19. Özkan S. Kamu Personelinin Serbest Zaman Etkinliklerine Katılımlarına Engel Teşkil Eden Faktörler ile Serbest Zaman Etkinliklerine Katılımı Kolaylaştıran Faktörlerin İncelenmesi. 2018, Dumlupınar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 101 sayfa, Kütahya, (Doç. Dr.Duygu HARMANDAR DEMİREL).
20. Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlük. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basım Evi, 2018.
21. Ozankaya Ö. Toplumbilim Terimleri Sözlüğü. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 1980.
22. Karaküçük S. Rekreasyon: Boş Zamanları Değerlendirme. Ankara: Gazi Kitabevi, 2014.
23. Hazar A. Turizm İşletmelerinde Animasyon. Ankara: Detay Yayıncılık, 1999.
24. Yetim A. Sosyoloji ve Spor. Ankara: Berikan Yayınevi, 2010.
25. Avcı T. Muğla ili Milli Eğitim Müdürlüğü'nde Görev Yapan Öğretmenlerin Serbest Zaman Alışkanlıklarının Belirlenmesi. 2009, Muğla Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek lisans Tezi, 127 sayfa, Muğla, (Yrd. Doç. Dr.Erdal ZORBA).
26. Hacıoğlu N, Gökdeniz A, Dinç Y. Boş Zaman ve Rekreasyon Yönetimi. Ankara: Detay Yayıncılık, 2003.

27. Sevil T, Şimşek K, Katırcı H, Çelik OV, Çeliksoy MA. Boş Zaman ve Rekreasyon Yönetimi. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını, 2012.
28. Küçüktopuzlu KF, Gözek K. Uğurlu A. Boş Zaman Rekreasyon İlişkisi ve Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Faaliyetlerini Değerlendirmeye Yönelik Bir Araştırma. 1. Gençlik Boş Zaman ve Doğa Sporları Sempozyumu Bildiriler Kitabı, Ankara, 2003.
29. Zülal A. Sağlık İçin Hareket Edin. Bilim ve Teknik Dergisi, 2002; 8: 72-76.
30. Altınay M. Kentsel Rekreasyon Alanlarında Hizmet Kalitesinin Ölçüm. 2016, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 135 sayfa, Ankara, (Yrd. Doç. Dr.Ercan YAVUZ).
31. Tezcan M. Sosyolojik Açidan Boş Zamanların Değerlendirilmesi. Ankara: Ankara Üniversitesi Yayını, 1982.
32. Lapa YT, Ağyar E. Üniversite Öğrencilerinin Serbest Zaman Katılımlarına Göre Algılanan Özgürlük. Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi, 2012; 23, (1): 24-33.
33. Ardahan F. Her Yönüyle Rekreasyon. Ankara: Detay Yayıncılık, 2016.
34. Bükler Ç. Ekstrem Sporların Spor Endüstrisindeki Konumu ve Pazarlanması. 2015, Bahçeşehir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 89 sayfa, İstanbul, (Yrd. Doç. Dr.Gülberk GÜLTEKİN SALMAN).
35. Leslie I. Merak. İstanbul: Ntv Yayınları, 2014.
36. Gerber O, Curiosity. Exploration and Strategies For Fealing With Uncertainty Amongst Psychologists-in-Training. 2009. Nelson Mandela Metropolitan University, Unpublished Mater Thesis. ZA.
37. Kashdan TB, Stiksmo MC, Disabato DJ, McKnight PE, Bekier J, Kaji J, Lazarus R. The Five-Dimensional Curiosity Scale: Capturing the Bandwidth of Curiosity and Identifying Four Unique Subgroups of Curious People. Journal of Research in Personality. 2018; 73, 130-149.
38. Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlük. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basım Evi, 1988.
39. Budak S. Psikoloji Sözlüğü. Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları, 2000.
40. Bayır E, Köseoğlu F. Sorgulayıcı-Araştırma Odaklı Mesleki Gelişim Çalıştayına Katılım Sonrası Kimya Öğretmen Adaylarının Öğretmen Rolüne İlişkin Anlayışlarının İncelenmesi. International Journal of New Trends in Arts, Sports Science Education. 2013; 2: (3): 47-60.

41. Ceylan Ş, Kahraman ÖG, Ülker P. Çocukların Meraklarına İlişkin Annelerin ve Öğretmenlerin Düşünceleri: Bilim Kavramı. Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. 2015; 5, (1): 1-16.
42. Soydan S. Çocuklarda Merak Duygusunu Uyandırmada Montessori Öğretmenlerinin Kullandıkları Stratejiler. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 2013; 2: (25): 269-290.
43. Bayrak Akyıldız H. Çocuk Bakış Açısının Anlatıda Kullanılışı ve İşlevi Üzerine. Bilig-Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi. 2016; (78): 95-116.
44. Seel NM. (Ed.). Encyclopedia of the Sciences of Learning. Springer Science ve Business Media, 2011, 495-904
45. Ceylan E, Sağirekmekçi H, Tatar E, Bilgin İ. Ortaokul Öğrencilerinin Merak, Tutum Ve Motivasyon Düzeylerine Göre Fen Bilgisi Dersi Başarılarının İncelenmesi. Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. 2016; 9, (1): 39-52.
46. Kashdan TB, Silvia PJ. Oxford handbook of positive psychology. USA: Oxford University Press, 2009.
47. Litman JA, Spielberger CD. Measuring epistemic curiosity and its diversive and specific components. Journal of Personality Assessment, 2003; 80, (1): 75-86.
48. Kashdan TB, Gallagher MW, Silvia PJ, Winterstein BP, Bree WE, Terhar DT, Steger MF. The curiosity and exploration inventory-II: Development, factor structure, and psychometrics. Journal of Research in Personality, 2009; 43, 987-998.
49. Ainley M, Hidi S, Berndorff D. Interest, learning, and the processes that mediate their relationship. Journal of Educational Psychology. 2002; 94, (3): 545-561.
50. İnan İ. The Philosophy of Curiosity, Roudledge Taylor & Francis Group, New York, London, 2012.
51. Litman JA. Interest and deprivation factors of epistemic curiosity. Personality and Individual Differences. 2008; 44, (7): 1585-1595.
52. Eren A. Examining the relationship between epistemic curiosity and achievement goals. Eurasian Journal of Educational Research. 2009; 36, 129-144.

53. Kurtbaşı İ. Psikolojik Dürtü, Sosyal Uyarı, Kültürel Nosyon ve İdeolojik Bir Konsept Olarak “Sosyal Merak”. Türkiye Sosyoloji Araştırmaları Dergisi. 2011; 14, (2): 51-52.
54. Fini AES, Kavousian J, Beigy A, Emami M. Subjective vitality and its anticipating variables on students. Procedia Social and Behavioral Sciences, 2010, 5: 150-156.
55. Bedir T, Duman B. Öğretmen adaylarının sorgulama becerilerinin incelenmesi. Turkish Studies, 2017; 49; (225): 105-120.
56. Lind 1998; Young quist and Pataray-Ching 2004 akt. Wang, Kinzie McGuire Wang F, Kinzie MB, Mc Guire P. Apping Technology to Inquiry-Based Learning in Early Childhood Education. Early Childhood Education Journal, 2010, 37, 381-389.
57. Ün Açıkgoz K. Aktif öğrenme. İstanbul: Biliş Yayıncılık, 2014.
58. Kurtbaşı D. Akademisyenlerin Maruz Kaldıkları Psikolojik Şiddet ile Örgütsel Bağlılık Arasındaki İlişki Kamu ve Vakıf Üniversitelerinde Bir Araştırma. 2011, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 134 sayfa, Ankara, (Yrd. Doç. Dr.Hakan KOÇ).
59. Şen HS, Erişen Y. Öğretmen Yetiştiren Kurumlarda Öğretim Elemanlarının Etkili Öğretmenlik Özellikleri. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi. 2002, 22, (1): 99-116.
60. Fisher M, King J, Tague G. Development of a self-directed learning readiness scale for nursing education. Nurse Education Today, 2001, 21, 516-525.
61. Karasar N. Bilimsel Araştırma yöntemi, Ankara: Nobel Yayınevi, 2008.
62. Yılmaz Z. Karamustafaoğlu S. Öğretmen adaylarının sorgulama becerilerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi. Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi. 2015; (25): 347-363.
63. Küçükaydın M. Sınıf öğretmeni adaylarının sosyobilimsel konulara yönelik tutumları ile sorgulama becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. Milli Eğitim Dergisi. 2019; 49, (225): 181-200.
64. İnel Ekici D. Ortaokul öğrencilerinin bilimsel sorgulama becerileri algılarını etkileyen faktörlerin incelenmesi. Kastamonu Eğitim Dergisi, 2016; 25, (2): 497-516.

65. Karademir A, aylı B, Deveci . Öğretmen adaylarının sorgulama becerileri ile meraklılık düzeylerinin incelenmesi. İlköğretim online. [Elektronik Dergi].<http://ilkogretim-online.org.tr/> 2019; 18, (3): 1157-1171
66. Bedir T. Öğretmen adaylarının sorgulama becerileri ile üstbilişsel farkındalık düzeylerinin incelenmesi. 2017, Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 70 sayfa, Bartın. (Yrd. Doç. Dr. Burcu DUMAN).
67. <https://spor.sgm.gov.tr/Modules/SicilLisans/Raporlama/RaporGoruntule.aspx?raporid=7>
68. Dindar S. Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Sorgulama Becerileri ile Yansıtıcı Düşünme Eğilimleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. 2018, Okan Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 157 sayfa, İstanbul. (Dr. Öğr. Üyesi Erhan ALABAY).

EKLER

Ek:1 İzin

İZİN FORMU

‘Spor yapan ve yapmayan bireylerin sorgulama becerileri, meraklılık ve keşfetme düzeylerinin rekreasyonel aktivitelere katılımları üzerine etkisi; Düzce Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü Örneği’’ konulu araştırma çalışması yapmayı planlamaktayım. ‘Spor yapan ve yapmayan bireylerin sorgulama becerileri, meraklılık ve keşfetme düzeylerinin rekreasyonel aktivitelere katılımları üzerine etkisi; Düzce Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü Örneği’’ konulu araştırma çalışmam için Düzce Gençlik ve Spor İl Müdürlüğünde Sorgulama becerileri ve Meraklılık Ölçeği konusunda çalışmalarına izin verilmesi için müsaadelerinizi arz ederim.

Tarih 07.01.2020
Adı/Soyadı Oğuzhan ŞENKUR
İmza

Düzce Gençlik ve Spor İl Müdürlüğünde çalışmalar yapması uygundur.

Düzce Gençlik ve Spor İl Müdürü

Tarih

Adı Soyadı

İmzası

İsmail YAZICI
İl Müdürü

Ek-2: Ölçekler

Bu anket formu, Düzce Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Lisansüstü Programında öğrenim gören araştırmacının yüksek lisans tezine veri oluşturmak amacı ile hazırlanmıştır. Toplanan veriler yalnızca araştırma amaçları doğrultusunda kullanılacak ve başka hiçbir kişi ya da kurumlarla paylaşılmayacaktır. Aşağıdaki ifadelerden kendinize en yakın olan seçeneklerden sadece bir tanesini (X) şeklinde işaretlemenizi rica eder, çalışmamıza katıldığınız için teşekkür ederiz. Diğer sayfadaki soruları cevaplamayı unutmayınız.

Araştırmacı
Oğuzhan ŞENTÜRK

Yaşınız : 18-23 Yaş () 24-28 Yaş () 29-34 Yaş () 35-39 Yaş Arası () 40 ve Üzeri ()

Cinsiyet: Kadın () Erkek ()

Eğitim Durumunuz: İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite () Lisans Üstü ()

Mesleğiniz:.....

Gelir Durumu: 0-1000 TL () 1001-2019 TL () 2020-3000 TL () 3001-4000 TL () 4001-5000 TL ()
5001 ve Üzeri ()

Spor Yapma Durumu: Evet () Hayır ()

Spor Geçmişi: Hiç () 0-2 Yıl () 3-5 Yıl () 6-8 Yıl () 9-11 Yıl () 12 Yıl ve Üzeri ()

Branş Geçmişi (Varsa):.....

Branş Geçmişi Varsa Seviyesi: Amatör () Profesyonel () Milli ()

REKREASYON: Kişinin zorunlu uğraşları dışında kalan ve kullanma biçiminde tamamen özgür olduğu serbest zamanlarda, maddi kazanç sağlama amacı gütmeyen, herkese göre değişen amaç ve yöntemlerle ve tamamen kişisel tercihlerle yapılan etkinliklerdir.

Rekreasyon Faaliyetlerine Katılma Sıklığınız: Her Gün () Haftada Bir Kez ()
15 Günde Bir Kez () Ayda Bir Kez () Senede Bir Kez ()

Rekreasyon Etkinliklerine Hangi Amaçla Katılırsınız: Merak () Keşfetme () Eğlenme ()
Dinlenme () Diğer

Hangi Tür Rekreasyon Etkinliklerine Katılırsınız: Katılmıyorum () Spor Müsabakası İzlemek () Sinema ()
Piknik/Doğa Gezisi () Diğer

Rekreasyon Etkinliklerini Nereden Takip Edersiniz: Sosyal Medya/Instagram, Facebook vb. () Televizyon ()
Gazete/Dergi () Billboard/El İlanı () Diğer

En Beğendiğiniz Rekreatif Spor Etkinliği Nedir? Kısaca Bahsediniz:.....

SORGULAMA BECERİLERİ ÖLÇEĞİ	HİÇBİRZAMAN	NADİREN	ARASIRA	ÇOĞUNLUKLA	HERZAMAN
1. Sınavda herhangi bir soruyu cevapladıktan sonra cevabımı en az bir kez daha okurum.					
2. Bir problemin çözümüne ulaşısam da, başka çözüm yolları ararım.					
3. Sınıfta anlatılan bir konu hakkında düşündüklerimi çekinmeden söylerim.					
4. Hangi bilgiyi öğrenmem gerektiğini ayırt ederim.					
5. Bir problemin çözümünü keşfetmek için, materyal, olay ve nesneleri bir araya getiririm.					
6. Sınıfta tartışılan bir konu hakkında bilmediklerimi çekinmeden sorarım.					
7. Sınıfta arkadaşlarımla sorulara verdikleri cevapları dinlerim.					
8. Bir soruyu cevaplarken farklı çözüm yolları denerim.					
9. Bireysel deneyimlerle elde edilen bilgileri, birden fazla kaynaktan elde edilen bilgilerle doğrularım.					
10. Sınıfta anlamadığım bir konuyu öğretmene çekinmeden sorarım.					
11. Farklı bir problem ile karşılaştığımda önceki bilgilerimi kullanırım.					
12. Herhangi bir konuda bir şeyler okurken, okuduklarımla doğruluğunu test ederim.					
13. Sınıfta sorulan sorulara cevap verebilmek için bilgilerimi gözden geçiririm.					
14. Öğrendiklerimin yanlış olduğunu fark ettiğimde, hemen düzeltirim.					
MERAK VE KEŞFETME ÖLÇEĞİ	KESİNLİKLE KATILMIYORUM	KATILMIYORUM	KARARSIZIM	KATILYORUM	KESİNLİKLE KATILYORUM
1. Yeni durumlarda aktif olarak edinebildiğim kadar bilgi ararım.					
2. Günlük yaşamın belirsizliğinden gerçekten hoşlanan bir insanımdır.					
3. Karmaşık ya da mücadele gerektiren şeyler yapmada çok iyiyimdir.					
4. Gittiğim her yerde yeni şeyler ya da deneyimler ararım.					
5. Mücadele edilmesi gereken durumları gelişme ve öğrenme fırsatı olarak görürüm.					
6. Biraz korkutucu olan şeyleri yapmaktan hoşlanırım.					
7. Daima kendime ve dünyaya ilişkin olabilecek (düşündüğüm) güçlüklerle (zorluklarla) ilişkili deneyimler ararım.					
8. Kesinlikle kestirilemeyen-tahmin edilemeyen işleri tercih ederim.					
9. Kişi olarak gelişebileceğim ve kendimle mücadele edebileceğim fırsatları sıklıkla ararım.					
10. Aşına olmadığım kişileri, olayları ve yerleri kabul eden bir insanımdır.					

ÖZGEÇMİŞ

1981 yılında Ankara’da doğdu. İlk, orta ve lise eğitimini Ankara’da tamamladı. 2005 yılında Kırıkkale Üniversitesi Rekreasyon bölümünü kazandı ve 2009 yılında lisans eğitimini tamamladı. Üniversiteyi bitirdikten sonra Ankara’daki çeşitli okullarda 2010-2014 yılları arasında ücretli Beden Eğitimi Öğretmenliği yaptı. Bu süre içerisinde kısa süreli Futbol Antrenörlüğü yaptı. 2014-2016 yılları arasında Orta Doğu Teknik Üniversitesi Spor Kulübünde Tenis Antrenörlüğü yaptı. 2016 yılında Düzce Gençlik ve Spor İl Müdürlüğünde Spor Eğitimi Uzmanı olarak halen görev yapmaktadır. Futbol, Badminton ve Tenis antrenörlük belgelerine sahiptir. Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığının ortaklaşa yürüttüğü Sportif Yetenek Taraması Projesi kapsamında tarama sonuçları yüksek olan sporcu öğrencilere, temel beceri eğitime yönelik antrenörlük görevini halen yürütmektedir. 2016 yılında Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsün Beden Eğitimi ve Spor Bölümünde Yüksek Lisans eğitimini devam ettirmektedir.